Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 473. Рэдактара—№ 769.
Матэр'ялы прымаюцца з 9-3 да 3½ гадз.
Неадпаведныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]
ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible]
ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫЮ: [illegible]

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

10 год выданьня. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 223 (2712) Нядзеля, 29-га верасьня 1929 г.

Аб скліканьні II Сэсіі

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Беларускай Сацыялістычнай Савецкай Рэспублікі.

Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР ПАСТАНАВІЎ склікаць II-ю Сэсію Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР IX-га скліканьня 25-га кастрычніка 1929 году у гор. МЕНСКУ.

Парадак дню наступны:

1. Кантрольныя лічбы на 1929-30 год.
2. Дзяржаўны бюджэт 1929-30 год.
3. Выкананьне бюджэту за 1927-28 г.
4. Аб калектывізацыі сельскай гаспадаркі.
5. Аб зацьвярджэньні Палажэньняў аб саветах і выканкомах БССР.
6. Аб чыстцы савецкага апарату.
7. Інфармацыя аб рэарганізацыі Віцебскай акругі ў вопытна-паказальную.
8. Інфармацыя аб Усебеларускай Сельска-Гаспадарчай Выстаўцы.
9. Зацьверджаньне важнейшых пастаноў, прынятых у пэрыяд паміж Сэсіямі ЦВК.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. ХАЦКЕВІЧ

28 верасьня 1929 г. гор. Менск.

ЯШЧЭ БОЛЬШ РАЗГОРНЕМ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА

Пастанова Менскага гарсавету па дакладу тав. Варашылава.

Пленум Менскага Гарадзкога Савету, заслухаўшы даклад Народнага Камісара па Ваенных і Марскіх Справах СССР, т. Варашылава, аб міжнародным і ўнутраным становішчы Савецкага Саюзу, шчыра вітае ў яго асобе Рабоча-Сялянскую Чырвоную Армію і яе правадыра УсеКП(б).

Пралетарыят і працоўныя сталіцы Беларускае Рэспублікі Менску—фарпосту нашага Саюзу,—пад кіраўніцтвам КПБ, яскрава ўяўляюць сабе рост ваеннае небясьпекі, павялічэньне імкненьняў сусьветнага імпэрыялізму да зьнішчэньня дыктатуры пралетарыяту. Захоп Кітайска-Усходняй чыгункі, узброенае парушэньне нашых меж, зьдзекі, казьні, катаваньні савецкіх грамадзян, зьяўляецца нячуванаю правакацыяй, якою кіруе міжнародны імпэрыялізм з мэтаю адмежаваць ад нас 400 мільёнаў працоўных кітайскага народу, шляхам нападу кітайскіх мілітарыстых і іх наймітаў расейскіх белагвардзейцаў на савецкую тэрыторыю, каб гэтыя сутычкі пэратварыць у пачатак усеагульнага імпэрыялістычнага наступу на СССР.

У адказ на гэтую правакацыю мы заяўляем:

Мы дастаткова загартаваны і моцныя, каб не паддацца на правакацыю, мы дастаткова загартаваны і моцныя каб адстаяць нашу мірную палітыку, мы разам з гэтым дастаткова загартаваны і моцныя, каб узброенаю рукою адбіць усякую ахвоту кітайскіх і інш. мілітарыстых парушыць цэласнасьць нашых межаў і сарваць нашу працу па сацыялістычнай рэканструкцыі народнае гаспадаркі нашае краіны.

Гора таму,—будзь ён на Ўсходзе, будзь ён на Захадзе,—хто разглядае нашыя імкненьні, як адзнаку слабасьці. Чырвоная армія ўвасабляе ў сабе моц і сілу мільённых мас пралетарыяту і працоўных нашае краіны. У манэўрах, якія толькі што закончыліся Чырвонай арміяй, працоўныя масы Беларусі паказалі, што яны складаюць адзінае цэлае і непарушымае. Гэтыя манэўры зьяўляюцца яшчэ раз перасьцярогаю ўсім, хто будзе супроць нас весьці падкопы, дыплёматычныя манэўры, накшталт тых, на якія пускаецца да гэтага часу ангельскі імпэрыялізм у асобе «рабочага» ўраду Ангельшчыны і яго міністра Гендэрсона.

Уяўляючы сабе неабходнасьць яшчэ большага павялічэньня абараназдольнасьці нашае краіны, пралетарыят і працоўныя гораду Менску, пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі прыложаць усе сілы да яшчэ большага ўзмацненьня Чырвонае арміі і поўнага пэратварэньня яе ў магутны баявы тэхнічны і палітычны рэзэрв.

Імпэрыялісты ўсіх краін павялічваюць сваю тэхнічную магутнасьць. Яны прабуюць пабудаваць з сваіх краін суцэльны ўзброены лягер, накіраваны супроць СССР. Але мы ведаем,—які выгляд мае гэты лягер. Многамільённыя масы пралетарыяту і працоўных, у ім прыгнечаных, жостка эксплёатуюцца і аддадзены пры садзейнічаньні і дапамозе сацыял-дэмакратыі на галоднае існаваньне і сьмерць, на радасьць кучкі імпэрыялістых, якая ўсё больш і больш багацее.

У поўным усьведамленьні нашае салідарнасьці з працоўнымі масамі ўсяго міру, мы пад кіраўніцтвам камуністычнае партыі павінны ўсебакова падрыхтаваць сябе да змаганьня з імпэрыялізмам.

Плян вялікага сацыялістычнага будаўніцтва—пяцігадовы плян рэканструкцыі нашае гаспадаркі—ёсьць разам з тым плян узмацненьня нашае абараназдольнасьці, узмацненьня магутнасьці Чырвонае арміі з яе рэзэрвамі. Пад абаронай Чырвонае арміі і пад кіраўніцтвам камуністычнае партыі мы будуем і будзем пасьпяхова будаваць сацыялістычную гаспадарку, пэратвараць на сацыялістычны лад нашу адсталую вёску, выкарчоўваць карэньні капіталізму ў горадзе і вёсцы, разгортваць нашае будаўніцтва на культурна-нацыянальным фронце.

Апіраючыся на ініцыятыву, актыўнасьць і энтузіазм мас, мы павінны дабіцца датэрміновага выкананьня пяцігадовага пляну, павялічэньня прадукцыі, вытворчасьці працы, паляпшаючы якасьць прадукцыі і зьніжаючы яе сабекаштоўнасьць.

Дасягнуўшы буйнейшых посьпехаў у першы год пяцігодкі мы пад кіраўніцтвам Кампартыі пэратвараем і пэратворым нашу краіну ў цьвярдыню, у крэпасьць сацыялізму.

У поўным усьведамленьні сваёй магутнасьці, сваёй пэраможнасьці мы заяўляем: Далоў правакацыі і дыплёматычныя махінацыі імпэрыялістаў. Далоў іх дапаможнікаў міжнародную сацыял-дэмакратыю. Сьмерць бандытам якія імкнуцца парушыць цэльнасьць нашых межаў.

Няхай жыве Чырвоная армія!

Няхай жыве краіна будаўніцтва сацыялізму. Няхай жыве УсеКП(б)—правадыр пралетарыяту і працоўных СССР!

Далейшы наступ пралетарыяту.

МАСКВА, 27-IX. 6-ты Усесаюзны зьезд плянавых работнікаў скончыў сваю працу. На заключным пасяджэньні зьезду тав. Струмілін зрабіў даклад аб выніках прапрацоўкі ў камісіях кантрольных лічбаў на 1929-30 год. Суму прыбытковага дзяржбюджэту пастаноўлена павялічыць, у параўнаньні з першапачатковымі наметкамі на 150 мільёнаў рублёў., з іх 50 мільёнаў павінны быць пакінуты ў рэзэрве, 30 мільёнаў руб. павінны быць дадаткова адпушчаны транспарту, 50 мільёнаў руб.—прамысловасьці і 20 мільёнаў руб.—на капітальныя работы ў галіне гандлю.

Зьезд зачыніў тав. Г. Н. Кржыжаноўскі.—„Наступны год,—сказаў ён,—будзе годам далейшага разгортваньня пралетарскай актыўнасьці. Кантрольнымі лічбамі на 1929-30 г. мы ставім перад краінай задачу, у якой побач з цяжкасьцямі ёсьць цэлы шэраг спрыяючых магчымасьцяў для плённай працы. Я лічу, што гэтыя вэксалі, як яны ні вялікія для плацяжоў, мы сьмела можам выдаць, бо мы ўпэўнены ў тым, што яны будуць пацьверджаны воляй рабочае клясы. З поўнай упэўненасьцю, што гэта будзе так, я кажу: выканаем кантрольныя лічбы, і ня толькі выканаем, але і перавыканаем“.

ЗЬВЕРСКАЯ РАСПРАВА над савецкімі грамадзянамі

Кітайскія банды усьцяж нападаюць на нашу тэрыторыю, зьдзекуюцца і грабяць насельніцтва.

Наш урад прыме УСЕ МЕРЫ, каб застанавіць руку катаў.

ВЭРБАЛЬНАЯ НОТА.

МАСКВА, 28 верасьня. Народны Камісар Замежных Спраў перадаў нямецкаму пасольству наступную вэрбальную ноту:

„У папярэдніх вэрбальных нотах ад 6-га і 13-га верасьня Народны Камісарыят Замежных Спраў меў гонар зьвярнуць увагу нямецкага ўраду на тыя нячуваныя прасьледваньні і зьдзекі, якім падлягаюць з боку кітайскага ўраду савецкія грамадзяне ў Кітаі, называючы ў прыватнасьці шмат канкрэтных выпадкаў распраў і пакараньняў сьмерцю бяз суду кітайскай уладай. Па заяве нямецкага генэральнага консула, кітайскі губэрнатар катэгарычна адхіляў якія-небудзь пакараньні сьмерцю савецкіх грамадзян. Між іншым, гэтыя пакараньні сьмерцю і забойствы ня толькі мелі месца раней, як аб гэтым паведамляў у вышэйсказаных нотах Народны Камісарыят Замежных Спраў, але працягваюцца і па сёньняшні дзень.

24 верасьня ў Харбіне агалошана афіцыйнае паведамленьне аб растрэле 23 верасьня ў Цыцыкары (па прыгавору палявога суду) 3-х савецкіх чыгуначнікаў, нібы вінаватых у „шкодніцтве“, канкрэтны характар якога ў паведамленьні ня быў зазначан. Зусім відавочна, што пакараньне сьмерцю 3-х савецкіх грамадзян, супроць якіх ня было ўзьнята судовага прасьледваньня і віна якіх да гэтага часу застаецца нікому невядомай, зьяўляюцца дзікай расправай кітайскай вайсковай улады над нічым непавіннымі людзьмі. Трэба апасацца, што кітайская ўлада будзе і надалей працягваць пакараньні сьмерцю; прыкрываючыся гэткімі „прыгаворамі“, такая практыка фактычна ставіць савецкіх грамадзян па-за законам.

Народны Камісарыят па Замежных Справах мае гонар прасіць нямецкі ўрад прыняць праз пасрэдства нямецкіх прадстаўнікоў у Кітаі самыя рашучыя і тэрміновыя меры для выяўленьня ўсіх абставін, пры якіх адбыліся усе забойствы і пакараньні сьмерцю, якія мелі месца да гэтага часу, і для папярэджаньня новых выпадкаў гэткага-ж роду.

З прычыны выключна сур'ёзных утварыўшыхся абставін, Народны Камісарыят Замежных Спраў мае гонар прасіць нямецкі ўрад зараз-жа давесьці да ведама нанкінскі і мукдэнскі ўрады і заявіць самы рашучы і энэргічны пратэст супроць учыненых імі зьверскіх бясcорамных пакараньняў сьмерцю савецкіх грамадзян.

Пры гэтым Саюзны ўрад з абурэньнем адхіляе спробу падвесьці пад гэтыя забойствы прававую базу ў форме аднaчасовага ці пасьлядоўнага рашэньня так званага ваенна-палявога суду.

Саюзны ўрад ускладае ўсю адказнасьць за гэтыя акты на мукдэнскі і нанкінскі ўрады і заяўляе, што ён ня мае намеру мірыцца з утвораным становішчам, і што для аховы жыцьця застаўшыхся на кітайскай тэрыторыі савецкіх грамадзян ён не застановіцца перад прыняцьцем неабходных мер і рэпрэсій“.

ПАДВОЗЯЦЬ САМАЛЁТЫ ДА НАШАЙ МЯЖЫ.

ХАБАРАЎСК, 26-IX. Водлуг вестак з Харбіну, набор белагвардзейцаў у Мукдэне і Харбіне працягваецца. Кітайскае камандаваньне забясьпечвае іх коньмі, вінтоўкамі і кулямётамі. Кітайская ваеншчына працягвае вайсковую падрыхтоўку. У пагранічнай мяжы возера Ханка адбываецца зьмена кавалерыйскіх часьцей. Сюды прыбылі новыя часьці. У раёне вядуцца ўзмоцненыя фортыфікацыйныя работы. На ст. Мацяосе, на захад ад Пагранічнай прыбыло некалькі сялян з Манчжурыі, якія апавядаюць, што ў раён Хайлара дастаўлена 25 самалётаў у разабраным выглядзе, аднак, палётаў яны ня робяць з-за адсутнасьці бэнзыны і вопытных лётчыкаў.

Непарадак і дэзарганізацыя на УК чыгунцы працягваюцца. Крушэньні зьявіліся звычайным зьявішчам. На ст. Лаошагаў пасажырскі цягнік, які накіроўваўся ў Харбін, быў прыняты на шлях, заняты таварным цягніком. Хвост таварнага цягніка разьбіты. На шляхох станцыі Харбін здарылася сутычка цягніка з таварнымі вагонамі; там-жа манэўровы цягнік наляцеў на амэрыканскі вагон-цыстэрну.

З Харбіну паведамляюць, што атрад хунгузаў напаў на варту чыгуначнага маста праз Сунгары. Адзін кітайскі сэржант забіты, адзін салдат паранены. Хунгузы ўцяклі.

УЦЯКАЮЦЬ У СССР.

ТОКІЁ. З Харбіну паведамляюць, што атрыманы весткі аб 3-х выпадках біцьця савецкіх грамадзян на Ўсходняй лініі УК чыгункі. У Сумбэйскім лягеры адчынена яшчэ два баракі, куды будуць пераводзіцца савецкія грамадзяне, якія ўтрымліваюцца ў іншых месцах, а таксама ўсе арыштаваныя зanова. За апошнія дні пачаўся масавы выезд і ўцёкі савецкіх грамадзян у СССР, з прычыны баязьні рэпрэсій. У СССР выяжджае літаратар Скіталец, які пражываў у Харбіне.

Кітайская фэдэрацыя прафсаюзаў на абарону СССР.

ТОКІЁ, 27-9. Усекітайская фэдэрацыя прафсаюзаў зьвярнулася да кітайскага пралетарыяту з адозвай наконт падзей у Манчжурыі. Фэдэрацыя заклікае ўсіх кітайскіх рабочых весьці самую энэргічную барацьбу з захопам УК чыгункі. Адозва падкрэсьлівае, што УК чыгунка захоплена па дырэктывах Гоміндану ў інтарэсах імпэрыялістаў, якія маюць на ўвазе выкарыстаць Манчжурыю ў якасьці пляцдарму дзеля нападу на СССР.

У адозьве зазначаецца, што толькі поўным яднаньні з сусьветным пралетарыятам, змагаючыся за абарону СССР—сацыялістычнай бацькаўшчыны ўсіх працоўных, кітайскія рабочыя даб'юцца поўнага свайго вызваленьня.

Параненыя і забітыя

ХАБАРАЎСК, 27-IX. Кітайскія салдаты ка рацэ Усуры 26-га верасьня абстралялі нашых пагранічнікаў у раёне сяла Бікін—12 кілёмэтраў на захад ад ст. Бікін. Ёсьць параненыя і забітыя.

Усьцярэцкі павешан.

ТОКІЁ, 26-IX. Як паведамляюць з Харбіну, на адной станцыі знойдзен павешаным малады савецкі рабочы Усьцярэцкі. Раней ён быў арыштаван, прычым над ім зьдзекваліся. Абставіны сьмерці Усьцярэцкага ня высьветлены.

* * *

ТОКІЁ, 27-IX. Адносна знойдзенага павешаным савецкага грамадзяніна Усьцярэцкага, дадаткова выявілася, што ў гэтым выпадку мела месца не самазабойства, а зьверская расправа. Агляд трупа выявіў пералом нагі і пакалечаньне калена суставу, што відаць, зьявілася сьледзтвам супраціўленьня, якое аказваў Усьцярэцкі.

Сыстэматычна б'юць.

ТОКІЁ, 26-IX. У будынку вайсковага штабу ў Харбіне да гэтага часу яшчэ пакутуюць 36 савецкіх грамадзян. Яны сядзяць у 2-х камерах у склепе. Адзін белагвардзеец вартаўнік, які вартуе зьняволеных, сыстэматычна іх зьбівае. Сярод зьняволеных ёсьць хворыя.

Залпавы агонь.

ЧЫТА, 26-IX. 25-га верасьня кітайскія салдаты ў раёне ўрочышча Бугутур (6 кілёмэтраў на поўнач ад ст. Манчжурыя) абстралялі нашых пагранічнікаў залпавым агнём.

Растрэл 3 рабочых.

ТОКІЁ, 26-IX. З Харбіну паведамляюць што ў Ціцікары, па прысуду палявога суду, растрэляны 3 савецкіх чыгуначнікаў—Осіпаў, Срокаў і Васілюк. Аб растрэле гэтых асоб апублікавана афіцыйнае паведамленьне. Чыгуначнікі растрэляны, быццам, за „шкодніцтва“, але ў чым гэта шкодніцтва складалася у паведамленьні ня пішуць.

* * *

ТОКІЁ, 27-IX. З Харбіну паведамляюць, што растрэл 3-х савецкіх грамадзян-служачых УК чыгункі ў Ціцікары ўчыніў вялікае ўражаньне ў харбінскіх чужаземных колах, якія зараз адкрыта прызнаюць факты расправы кітайскай улады з савецкімі грамадзянамі. Ціцікарскі растрэл успрыняты мясцовай уладай і ў асаблівасьці белагвардзейцамі, як сыгнал да далейшых распраў.

ФАШЫСТЫ І ПАЛІЦЫЯ СТРАЛЯЮЦЬ У РАБОЧЫХ.

Аўстрыйскі пралетарыят пераходзіць пад рэвалюцыйны сьцяг кампартыі і вядзе ўпартую барацьбу з фашызмам.

Паліцыя страляе ў дэманстрантаў

ВЕНА, 27-IX. Учора ў Вене працягваліся рабочыя дэманстрацыі супроць фашызму і сацыял-фашызму ў асобе новага ўраду. Пасьля сходу сацыял-дэмакратычнай моладзі ў прамысловым раёне Флёрысдорф, удзельнікі яго дэманстравалі пад кіраўніцтвам камуністаў. У рабочым раёне Фаварытэн адбылася дэманстрацыя рабочых членаў шуцбунду (саюз рабочай самаабароны). Да дэманстрацыі далучыліся рабочыя, якія сабраліся на вуліцах. Паліцыя атакавала дэманстрацыю і разганяла яе, дзейнічаючы гумовымі дубінкамі, але дэманстранты ўпарта зьбіраліся зноў. Тады паліцыя пачала страляць, але нікога не параніла. Некалькі ўдзельнікаў дэманстрацыі былі арыштаваны. На буйным прадпрыемстве „Сімэнс Ігальнтэ“ адбыўся шматлюдны сход пратэсту, які быў скліканы камуністамі.

Венская „Ротэ Фанэ“, паведамляе новыя падрабязнасьці аб сутычцы паміж рабочымі і хэймвэрыстамі 25-га верасьня ў Уінэр-Нэйштаце. Шмат фашыстаў было зьбіта. Мясцовая паліцыя, на чале якой стаяць сацыял-дэмакраты, абараняла хэймвэрыстаў ад рабочых. Прадстаўнік мясцовай гарадзкой управы сацыял-дэмакрат Продынгер угаварваў рабочых не перашкаджаць фашысцкай працэсіі і быў за гэта апляваны рабочымі. Сёньня арыштаваны рэдактар венскай „Ротэ Фанэ“ Цукер за апублікаваньне лёзунгу аб братаньні салдат з рабочымі. Яму прад'яўлена абвінавачаньне ў дзяржаўнай здрадзе.

Супроць ураду Шобэра.

ВЕНА, 28-IX. Учора ў Вене адбылася скліканая кампартыяй рабочая канфэрэнцыя дзеля падрыхтоўкі мерапрыемстваў супроць ураду Шобэра і фашысцкай працэсіі, назначанай на 28 верасьня. У канфэрэнцыі ўдзельнічалі камуністы, сацыял-дэмакраты і беспартыйныя, усяго 180 чалавек. Канфэрэнцыя зацьвердзіла прапанаваныя кампартыяй лёзунгі і прыняла праграму дзеяньня, у аснову якой пакладзена рэзалюцыя апошняга пасяджэньня пашыранага пленуму ЦК кампартыі.

НОВЫ ЎРАД—СТАЎЛЕНІКІ ФАШЫСТАЎ.

ВЕНА, 27-IX. Сацыял-дэмакратычная газэта «Абэнд» піша, што габінэт Шобэра зьяўляецца «пытальнікам». Газэта заклікае Шобэра імкнуцца да таго, каб заваяваць давер'е рабочае клясы. На сходзе, які адбыўся ўчора ў Вене, лідэр венскага хэймвэру маёр Фэй заявіў, што арганізацыя хэймвэру не паслала сваіх прадстаўнікоў у габінэт дзеля таго, каб, як і раней, выконваць «роль предостерегающей народной повести».

Гумовыя дубінкі і вінтоўкі супроць рабочых.

ВЕНА, 27-IX. У раёне Фаварытэн адбылася дэманстрацыя членаў шуц-бунда (саюз рабочай самаабароны). Да дэманстрацыі далучыліся рабочыя. Паліцыя атакавала дэманстрацыю і разагнала яе, дзейнічаючы гумовымі дубінкамі; але дэманстранты зьбіраліся зноў. Тады паліцыя пачала страляць. Параненых няма. Некалькі ўдзельнікаў дэманстрацыі арыштавана.

Арыштаван рэдактар венскай „Ротэ Фанэ“ Цукер за апублікаваньне лёзунгу аб братаньні салдат з рабочымі. Яму прад'яўлена абвінавачаньне ў дзяржаўнай здрадзе.

Пленум ЦКК КП(б)Б склікаецца на 3 кастрычніка г.г. ў памяшканьні ЦКК (Савецкая 55).

СТАРШЫНЯ ЦКК КП(б)Б КАЛНІН

Бесперарыўная вытворчасьць і культурна-палітычная праца ў масах.

Бесперарыўная вытворчасьць зьяўляецца ня толькі магутным сродкам дзеля паскарэньня тэмпаў сацыялістычнага будаўніцтва, але і рашучым падыходам да выкарчаваньня праклятага мінулага ў нашым быту. Бесперарыўная вытворчасьць дае гіганцкія магчымасьці ўзмацненьня культурна-палітычнага ўзросту працоўных мас краіны. Гэтая новая сыстэма бязумоўна ўдарыць па рэлігіі, п'янству і па абломаўшчыне. У выніку пераходу на бесперарыўную вытворчасьць уся сыстэма культурна-палітычнай працы ў масах глыбей стане на службу сацыялістычнаму будаўніцтву. Зьмяняючы па чарзе дні працы і адпачынку, мы няўхільна будзем зьмяняць формы культурна-бытавога і нават грамадзкага жыцьця. Трэба проста сказаць, што ня ўсе яшчэ разумеюць, якая вялізарная перабудова павінна адбыцца ва ўсёй нашай працы з увядзеньнем бесперарыўнай вытворчасьці.

Трэба прызнаць абсалютна недастатковай працу па растлумачэньні і прапагандзе бесперарыўнай вытворчасьці ў масах працоўных. Надта марудна разгортваецца растлумачальная кампанія, зусім дрэнная абстаіць справа з выпрацоўкай форм і мэтадаў дапасаваньня культурна-палітычнай працы ў масах да бесперарыўнай вытворчасьці. Трэба са ўсёй выразнасьцю і яскравасьцю падкрэсьліць, што сыстэматычная прапаганда бесперарыўнай вытворчасьці, напружаная праца ўсіх грамадзкіх арганізацый зьяўляюцца важнейшымі ўмовамі нармальнага і бесперабойнага пераходу да бесперарыўнай вытворчасьці. Галоўная і асноўная задача культурна-палітычнай працы знаходзіцца раней за ўсё ў тым, каб у выніку пераходу да бесперарыўнай вытворчасьці наступіла вялізарнае пашырэньне культура-палітычнай працы ў масах і каб гэтай працай былі ахоплены ўсе чыста рабочыя. Абслужыць кожную групу, кожную зьмену рабочых, якія маюць агульны дзень адпачынку, вось куды павінна быць накіравана ўвага ўсіх арганізацый, якія вядуць культурна-палітычную працу ў масах. Сіла прывычкі мілёнаў да сьвята нядзелі павінна быць зьменена ўзьняцьцем агульнай і палітычнай пісьменнасьці, падвышэньнем вытворчай кваліфікацыі, разумнымі забавамі і адпачынкам бяз п'янкі. Гэта магчыма зрабіць толькі пры ўмове, калі сапраўды кожны рабочы і кожны працоўны будуць уцягнуты ў культурна-палітычную працу.

Бесперарыўная вытворчасьць дапаможа выявіць сілы ў масах, узьніме іх на больш высокую ступень грамадзка-палітычнага быцьця і ўвядзе ў актыўную барацьбу на фронце сацыялістычнага будаўніцтва. Вось чаму асабліва моцна, асабліва жорстка трэба ўдарыць па ўсіх тых апаратных чынушах, якія ня могуць зразумець таго, што бесперарыўная вытворчасьць робіцца магутным рухавіком культурнай рэвалюцыі.

Заснавальнікі навуковага камунізму—Маркс і Энгельс—пісалі: „Як для масавага нараджэньня... камуністычнай сьвядомасьці, так і для выкананьня самае справы неабходна масавая зьмена людзей, якое магчыма толькі ў практычным руху, у рэвалюцыі; значыцца, рэвалюцыя неабходна ня толькі таму, што нельга ніякім іншым спосабам скінуць пануючую клясу, але і таму, што кляса, якая скідае, можа толькі ў рэвалюцыі ачысьціцца ад усяго бруду старой грамады і зрабіцца здольнай утварыць новую грамаду“.

Новая культура нараджаецца ў баях клясавай барацьбы, яна выяўляецца ў выніку нашага прасоўваньня наперад. Бесперарыўная вытворчасьць будзе вялізарным фактарам утварэньня новай сацыялістычнай культуры. Трэба хутчэй пераводзіць на бесперарыўную працу клюбы, школы, курсы, нядзельныя унівэрсытэты, тэатры, амбуляторыі, дзіцячыя сады і г. д. Трэба ўважліва ўлічваць кожны крок у гэтым напрамку і кідаць лепшыя сілы на арганізацыю культурна-палітычнай працы ў масах на прадпрыемствах, якія ўжо перайшлі на бесперарыўную вытворчасьць.

Клясавыя ворагі, якія аказваюць шалёнае супраціўленьне палітыцы сацыялістычнага наступленьня, будуць імкнуцца дыскрэдытаваць новыя важнейшыя мерапрыёмствы. Іх агенты спрабуюць адыгрываць на забабонах адсталых пластоў працоўных, каб утварыць прагулы ў дні рэлігійных сьвят. Трэба даваць рашучы адпор клясавым ворагам і разгарнуць больш энэргічна антырэлігійнае выхаваньне мас.

Бесперарыўная вытворчасьць—складаная праблема. Усе задачы, зьвязаныя з яе ажыцьцяўленьнем, патрабуюць мабілізацыі ўсіх грамадзка-культурных сіл краіны, патрабуюць вялізарнай напружанай працы. („Правда“).

Пралетарыят Нямеччыны змагаецца з сацыял-фашысцкім урадам.

Кажны дагавор павялічвае цяжбу.

БЭРЛІН, 25-9. Учора ў Бэрліне адбыўся сход правых прафсаюзаў, скліканы ў сувязі з кампаніяй арганізацыі ўсенароднага галасаваньня па пытаньні аб пляне Юнга. На сходзе старшыня нацыяналістычнай партыі Гугенбэрг выступіў з прамоваю, рэзка крытыкуючы замежную палітыку ўраду. Водлуг слоў Гугенбэрга, сьцьверджаньні афіцыёзных органаў, быццам плян Юнга прадугледжвае некаторыя палёгчаньні нямецкіх цяжкасьцяў, няправільныя. З часу Вэрсальскага дагавору саюзьнікі ніколі не палягчалі становішча Нямеччыны і толькі павялічвалі яе цяжкасьці кожным сваім дагаворам. Плян Юнга мае толькі той сэнс, што ён ратуе плян Даўэса ад банкроцтва і замацоўвае яго на далейшы час.

З рэдактары-камуністы адданы пад суд.

БЭРЛІН, 25-IX. На гэтых днёх адданы пад суд па абвінавачаньні ў дзяржаўнай здрадзе тры рэдактары эсэнскага камуністычнага органу „Рур-Эхо“. Апроч гэтага, за распаўсюджваньне брашуры камуністычнага дэпутата рэйхстагу Рэмеле аб вуроках крывавых падзей у Бэрліне ў дзень 1 мая, прыцягнута да адказнасьці работніца рабочага кніжнага магазыну ў Эсэне.

За арганізацыю беспрацоўных.

БЭРЛІН, 25-IX. Кіраўнік бюро беспрацоўных у Нэйкэльне Вэйзэ за арганізацыю дэманстрацыі беспрацоўных прысуджаны да турэмнага зьняволеньня на 7 месяцаў. Прысуд зьяўляецца ўмоўным і мае моц на працягу трох год.

Зьезд камсамолу Нямеччыны.

БЭРЛІН, 27-9. Сёньня ў рабочым раёне Бэрліну Нэйкельне распачаўся зьезд камуністычнай моладзі Нямеччыны. Учора ў гонар зьезду адбылася грандыёзная дэманстрацыя рабочай моладзі, піянэраў, забароненага чырвонага саюзу моладзі, антыфашысцкіх дружын і рабочых-фізкультурнікаў.

Антысавецкая работа—дазвол ураду.

БЭРЛІН, 24-9. Агенцтва Вольфа агаласіла заяву нацыяналістычнага дэпутата Клейна у якой гаворыцца, што ён ніколі не прапанаваў вайсковага саюзу палітычным дзеячам Францыі. Далей Клейн заяўляе, што франка-нямецкае супрацоўніцтва, вядома, пры захаваньні неабходнасьці інтарэсаў Нямеччыны, уяўляе сабой „акт самаабароны супроць эканамічных і ідэйных нападаў, адкуль-бы яны ня выходзілі“. Гэткае супрацоўніцтва, водлуг слоў Клейна, пазбаўлена ўсякай вострасьці, накіраванай супроць іншых краін. Клейн падкрэсьлівае, што барацьбу з дапамогаю гармат супроць ідэйнага руху, якім зьяўляецца бальшавізм, ён лічыць асуджанай на няўдачу. У заключэньне Клейн сьцьвярджае, што ён поўнасьцю інфармаваў міністэрства замежных спраў аб усіх сваіх перамовах.

Выявілася, што Клейн інфармаваў статс-сэкратара Шубэрта толькі адзін раз—25 сакавіка гэтага году. Ён зрабіў тады Шубэрту паведамленьне аб некаторых гутарках, якія ён меў непасрэдна перад гэтым з французскімі дэпутатамі ў Бэрліне.

Апроч таго, растлумачыў Шубэрт, што, па яго думцы, ідэі, якія былі закрануты ў перамовах з Клейнам французамі ня могуць быць прыняты пад ўвагу нямецкай мясцовай палітыкай. Інфармацыю, якую атрымаў ад Клейна Шубэрт апошні паведаміў міністру замежных спраў Штрэзэману.

ДАЛЕЙШЫ ПАЛЁТ „СТРАНЫ СОВЕТОВ“.

НЬЮ-ЁРК, 26-XI. З галяндзкай часткі на высьпе Унашка паведамляюць, што палёт „Страны Советов“ затрымаўся з-за вялікага ветру. Самалёт папоўніў запас гаручага, правярае маторы і рыхтуецца стартаваць 27-IX.

ВЫКАРЧУЕМ СТАЛЫПІНСКІЯ ХУТАРЫ.

Замест дробнай індывідуальнай гаспадаркі пабудуем буйныя калгасы і савгасы. МАЦНЕЙ УДАР ПА ПЕРАШКОДАХ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ПЕРАБУДОВЫ ВЁСКІ.

У наступ на кулаччо.

Наша мінулае.

У вёсцы Насовічы было 270 двароў, цеснята, гразь, хата на хаце. Зямелькі ў каго праз край, але ў большасьці «што кот наплакаў". Кавалачкі ды і тыя ў 15 мясцох да 10-ці і больш кілёмэтраў у адлегласьці. Царква, манаполька, дзе прапівалася апошняе дабро і гора і пязьменны пан, як п'яўка прысмактаўшыся да вёскі. Гэтаму чужаеду людзі павінны былі „дабрахвотна" адрабляць за арэнду зямлі па 10-15 дзён за дзесяціну. І пры такім становішчы было каля 70 проц. беднаты ў вёсцы. Гаравалі людзі і праз земляўпарадкаваньне дамагаліся вылезьці з гора.

„Земляўпарадкаваліся" называецца.

У 1922-23 годзе Рэчыцкае УЗУ адну з першых вёсак па павету ўзялося земляўпарадкаваць—гэта Насовічы. І гэту працу выканалі „савецкія" каморнікі Калінічэнка, Ломжа і Кучынскі. Абралі ўпаўнаважаным кулака Акуліча Рыгора, царкоўнага старасту, Балькова Цярэшку, заможнага Цімашэнку Сапрона і іншых і пачалі рэзаць. Нарэзалі 227 хутароў і 2 пасёлкі. Рэзалі падушна з кулацкай ацэнкай зямлі. І „нарэзалі сабе дзесяткі зямлі, а беднаце „сотыя". Такім чынам разьмеркавалі 2621 дзес. усіх угодзьдзяў.

Акрамя гэтага незямляўпарадкаванымі засталіся паміж 97 гаспадаркамі 776,22 дзес. у уроч. „Бабін Востраў". І вось гэтыя 97 гаспадароў атрымалі апрача «Бабіна Вострава» яшчэ хутары поўнай нормы ў Насовічах на земляўпарадкаваньню. Гэтымі падвойнымі хутарамі насовічцы гандлявалі, мянялі. 776 дзес. ніколі ня ўводзілі ў аб'ект абкладаньня. З 3397 дзес. зямлі ў насовіцкіх сялян падаткам абкладалася ўсе гады каля 1700 дзес. і толькі гэты год павялічана да 1900 дзесяцін. А дзе яшчэ да 1500 дзес.?

Нормы максымальныя для кулака і мінімальныя для беднаты.

Вось прыклады, сьведкі падзяленьня:

Акуліч Максім мае 3 хутары, атрымаў на 6 душ 46,04 дзес., улічана 15 дз., плаціць падатку 95 руб.

Акуліч Рыгор мае 3 хутары, атрымаў на 12 душ 39,99 дзес., плаціць падатку 251 руб., індывідуальна ўлічана менш 15 дзес.

Цімашэнка Янка Мінін мае 2 хутары на 7 душ 30,60 дз., плаціць падатку 74 руб.

Піліпенка Янка Паўлаў мае 2 хутары на 8 душ 31,29 дз., зямлі, плаціць падатку 97 руб. Піліпенка Макар мае хутар у 21 дзес., Цімашэнка Яўстрат хутар у 22 дз. і г. д. Вось маленькая частка „максымальнай" кулацкай нормы.

А побач „мінімум" для галоты. Пуптус Цімох В.—на 3 душы 1,83 дз., Працька Яўхім 3 душы 2,72 дз., Цімашэнка Адам Нічыпараў 3 душы (а зараз 6) 4,16 дз. і г. д. І вось расьлі кулакі, расла бедната. Гандлявалі зямлёй. Янка Рубанік заможны атрымаў у падарунак ад свата сядзібу ў 1,83 дз. Рыгор Краўцоў купіў сядзібу ў Піліпенкі Васіля за быка. Некалькі дзесяткаў памянялі хутары «Бабіна Вострава» за 8 вёрст ад Насовіч на хутары ў Насовічах і наадварот. Шмат зямлі ў заможных і яны ёю раскідаліся. А бедната білася, білася і ўсё галела і пасьля земляўпарадкаваньня. Шукала выхаду і знайшла выхад.

Зламаць сталыпіншчыну калгасам.

У дзень калектывізацыі 25 бяднякоў, настаўнік і 4 серадпякі арганізавалі калгас імя газ. „Зьвязда". Ужо каморнікі адводзяць зямлю. Мяркуецца адвод да 700 гэктараў ральлі і сенажаці і да 200 лесу мясцовага значэньня. Па колькасьці двароў і зямлі гэта будзе другі калгас па Калінкавіцкаму раёну. Мяркуецца каморнікамі зусім скасаваць земляўпарадкаваньне 1923-24 году, зрабіўшы абрэзкі ў шматзямельных да 700 гэктараў. Заможнікі лютуюць, трымаючы ў сваіх лапах і не дапушчаючы ў калгас усіх серадпякоў і частку цёмнай беднаты. За апошнюю ідзе барацьба. Пакуль калгас выключна бядняцкі і мяркуем склад яго давесьці да 50-60 двароў.

Пасьля земляўпарадкаваньня 1924 г. пачалі шпарка расьці кулакі і павялічвацца бедната, за гэта земляўпарадкаваньне Рэчыцкае УЗУ ўзяло каля 3000 пудоў хлеба. Хто гэта стварыў? Чаму Зеляноцкі сельсавет, Каменкавіцкі райвыканком дапускаў такі гандаль зямлёй? Чаму прападала ад вучоту каля 1500 гэктараў зямлі? Хто ўдарыць па насовіцкіх заможніках, якія перашкаджаюць далейшаму росту калгасу „Зьвязда"?

Калгасьнікі спадзяюцца праз „Савецкую Беларусь" давесьці ўсё гэта да грамадзкасьці.

Каморнік Бейненсон.
Старшыня калгасу Рубанік.
Настаўнік Сяргейчык.

Зьвярніце ўвагу.

У вёсцы Слабада, Круглянскага с.с. Аршанскай акругі ў маі месяцы арганізаваўся калгас, у які ўвайшло 11 гаспадароў з плошчаю ў 130 дз. Вядомая рэч, што туды ўвашлі бедната і актывісты-серадпякі. Больш заможная частка стаіць ад калгаснага будаўніцтва ў баку.

Усё здаецца ідзе добра, але ў апошні час некаторыя гаспадаркі пачынаюць пагаварваць аб выхадзе з калгасу, што вядома зьяўляецца хворым зьявішчам.

Калі мне прышлося гаварыць з адным селянінам аб прычынах, дык выявілася, што няма сталага разуменьня з боку сялян калгаснага руху. Райвыканкому патрэбна на гэта зьвярнуць безадкладна ўвагу, а то калгас не пасьпеў разгарнуць работы, а ўжо пачынае развальвацца.

А што ў гэтай вёсцы праца праводзіцца слаба, дык аб гэтым сьведчыць выпадак з хлебазагатоўкамі. З раёну, па хадатайнічаньню старшыні с.-с. далі норму па хлебанарыхтоўках на 100 п., што было выканана хутка беднатой і серадпякамі. Больш заможная частка сялян усіх лішкаў не здала.

Адсюль вынікае, што ў вёсцы Слабодка невыстарчальна праводзіцца клясавая лінія, лінія нашай партыі, накіраваная на сацыялістычную перабудову вёскі.

Чэрнікаў.

Будуем калгас і выклікаем суседзяў.

(в. Маргоўцы, Сененскі р-н, Віцебшчына),

Наша вёска Маргоўцы ў складзе 50 двароў да 1928 году карысталася празналосна 375 гэктарамі зямлі. У 1928 г. па ініцыятыве 10 гаспадароў быў арганізаваны калгас. Рэшта сялян у ліку 10 двароў не жадалі земляўпарадкавацца і распачалі судовую цаганіну, якая нават дайшла да старшыні УсеЦВК тав. Калініна і Чарвякова. На месца спрачак выяжджала вышэйшая кантрольная зямельная камісія НКЗ, якая вынесла пастанову аб утварэньні ў нас 2-х пасёлкаў і 3 х хутароў. З гэтым трэцяя частка сялян таксама ня была згодна. Справа вырасла ў паўпуда вагой. Распачалася ўпартая барацьба за калгас.

У ліпені месяцы 1929 году да нас быў камандыраваны дзеля ажыцьцяўленьня пастаноў ВКК старшы справавод па земляўпарадкаваньню тав. Лапа П. Г., які падрабязна растлумачыў нам важнасьць калектыўнай апрацоўкі зямлі перад іншымі формамі земляўпарадкаваньня.

Ацаніўшы ўсе выгады калектыўнай апрацоўкі зямлі, мы, гр не в. Маргоўцы, усе як адзін замест цаганіны прынялі статут і арганізавалі на плошчы 500 гэктараў зямлі калгас. Лічым, што гэтым утварылі добры прыклад для іншых вёсак. Заклікаем адгукнуцца на наш пачын вёскі: Лапатнікі, Пярэйша, Чырвонае Сяло, Старую Беліцу, Новую Беліцу і інш.

Цяпер мы зьвяртаемся да савецкіх і партыйных арганізацый і просім дапамагчы нам як маральна, так і матар'яльна. Мы зараз маем патрэбу ў сельска-гаспадарчых машынах і ў дапамозе арганізацыі справы.

Глыбокую падзяку прыносім справаводу тав. Лапа П. Г. за выяўленую ім максымальную работу на растлумачэньню і арганізацыі нашага калгасу. Як вядома тав. Лапа за баявыя адзнакі ў час грамадзянскай вайны ўзнагарожан двума ардэнамі „чырвонага сьцягу". Зараз на фронце сацыялістычнага будаўніцтва вёскі ён таксама выяўляе сябе як гэрой. Мы ўсе як адзін адчуваем сябе аднаўленымі і вызваленымі ад стагадовых ланцугоў праклятай цаганіны, дробнай гаспадаркі. Мы ўступаем на сьветлы шлях калектыўнага жыцьця, каб шпарка ісьці да камуны.

Няхай жыве УсеКП(б).

Няхай жывуць саветы на ўсёй зямной кулі.

Члены калектыву.

Пералом зроблен.

(В. Заградзьдзе, Слуцкага р.).

Заградзкая бедната і наогул уся вёска шпарка пашлі ўперад. Патрабаваньне перадачы касьцёлу пад культурную ўстанову, згуртаваньне беднаты ў калектыве яскрава сьведчыць аб гэтым. Але на культурныя запатрабаваньні заградзкай беднаты ўстановы не адгукнуліся. Паданая заява з подпісамі валяецца ва ўстановах і аб перадачы касьцёлу ні дадатнага ні адмоўнага ня чуваць. Заградцы вельмі пакрыўджаны тым, што іх заклік не знайшоў водгуку.

Дзякуючы вялікаму стараньню партыйнай ячэйкі, актыву нашага сельсавету і саміх калгасьнікаў-бядпякоў, калактыў вырас у 85 гаспадарак, гэта значыць у яго ўлілася ўся вёска. Да калектыву далучыліся хутары, якія пасаджаліся ў 1925 г. Калектыў перажываў некаторыя ваганьні, бо ў склад яго ўвашлі таксама і асобы з карыснымі мэтамі. Гэтыя асобы кідалі калетыў і выводзілі за сабою другіх. Дайшло да таго, што ў калектыве засталося дзесяць гаспадароў, але шчыра адданых гэтай справе. Яны дружна ўзяліся за працу і праца іх стала паказальнай.

Сяляне ўбачыўшы, якую перавагу мае калектыўная праца, усе ўступілі ў калгас. Вакол калгасу сканцэнтравана ўся ўвага актыву, які яму дапамагае ў працы шляхам „суботнікаў" і „нядзельнікаў".

П. Дубовік.

Новыя хлебаробы.

Ад гораду Воршы да „Чырвоных Кастрычнікаў"—цьвіковага заводу і сельска-гаспадарчай арцелі—кілёмэтраў восем. Адрозьніць іх можна толькі па вытворчасьці. У аднаго заводу дымяцца высокія коміны, а ў карпусох гудзяць цьвіковыя варштаты, у другога—у калгаса шырокім возерам расплюснуліся палі, на якіх арудуе жалезны араты, імя якому „Інтэрнацыянал".

У пасёлку не зразумееш дзе жывуць рабочыя, а дзе калектывісты. Хату старшыні калгасу прыходзіцца доўга шукаць, але і знайшоўшы хату, патрэбна знайсьці і старшыню, які заўсёды чым-небудзь заняты. Рабіновіч Абрам звыш таго, што ён старшыня калгасу, яшчэ і трактарыст, і крупадзёр, і налявод. Яшчэ зусім маладыя, камсамолец, але ўжо загартаваны працаю, ён любіць працу, аб усім клапоціцца.

Мы пазнаёміліся і Рабіновіч пачаў расказваць гісторыю свайго калгасу:

— Прышлі мы ўсе сюды з гораду. Некаторыя былі гароднікамі каля гораду, саматужнікамі, фурманамі і толькі два з чатырнаццаці— гандлявалі мясам.

Гаспадарыць калгасьнікі ўзяліся адразу. Перш за ўсё яны ўнясьлі па сотні рублёў, да паёў дадалі атрыманую пазыку, купілі патрэбны інвэнтар, пастунова купілі кароў, коняў і зрабіліся сапраўднымі вясковымі гаспадарамі-калектывістымі.

Мясцовыя кулакі спрабавалі пасварыць калгасьнікаў з беднатой і серадпякамі. Кулакі добра ведалі, што калгас—гэта канец панаваньню кулакоў у вёсцы над беднатой. Кулакі прабавалі і так і гэтак, але нічога ня вышла, і тады чыясьці злачынная рука падпаліла абору калгасу. У аборы згарэла дваццаць кароў. Страты ад пажару былі на 5 тыс. руб. Але пажар не запужаў калгасьнікаў, яны яшчэ мацней узяліся за працу і за адзін першы год страты былі пакрыты з лішкаю: калгас атрымаў 4000 руб. чыстага прыбытку.

У параўнаньні з мінулым у сучасны момант калгас у гаспадарчым становішчы значна вырас. Пай на кожнага калгасьніка даходзіць да 150 р., а агульны баланс арцелі—за апошні год—44.000 р.

Калгасьнікі самі пабудавалі крупадзёрку. Яна ім каштавала 8.000 р. За якогабудзь паўгода працы крупадзёрка сябе апрыўдала і дае значны прыбытак. Працуе крупадзёрка па ўмове з Хлебсаюзам, якому яна вырабляе аўсяныя крупы. Гэтай самай крупадзёркай калгасьнікі далі поўную нагрузку свайму трактару.

У галіне жывёлагадоўлі калгас таксама не адстае. Пасьля пажару ў калгасе засталася ўсяго 10 кароў. Цяпер калгас мае 42 каровы, пераважна сіммэнталак. Кормяць кароў па норме і прытрымліваюцца вызначанага для гэтага часу. Дзякуючы гэтаму, каровы даюць добрыя ўдоі малака, значна вышэй за сялянскія. Некалькі кароў у калгасе даюць у дзень ад 18 да 22 літраў малака, а астатнія ўсе 15—16 літраў. Усё малако калгас збывае рабочым заводу „Чырвоны Кастрычнік".

Коняй калгас мае толькі 8, але іх даволі на розную працу, бо палявыя работы выконваюцца трактарам.

Вельмі значна пахіснулася і глеба пад „талмудам". У хуткім часе калгас арганізуе паказальны сьвінарнік па гадоўлі сьвіней для бэкону. Цяжкавата было спачатку моладзі ўламаць дзядоў згадзіцца на арганізацыю сьвінарніка, але ўламалі.

— Кепска ў нас толькі адно,—кажа Рабіновіч,—ніяк нельга дабіцца лесу на будынкі. Старыя ўжо разваліваюцца. Патрэбна будаваць новыя, лес патрэбен да зарэзу, але яго не даюць.

Рабіновіч вельмі і вельмі праў. Старыя будынкі больш прыгодны на дровы, чым на тое, каб у іх можна было жыць. І дзякуючы гэтаму жывуць калгасьнікі ў вельмі дрэнных умовах. За адсутнасьцю жыльлёвых памяшканьняў калгас ня можа прыняць новых сяброў, ня можа павялічваць сваю працоўную сілу, ня можа расьці. Вакольнае сялянства просіцца ў калгас.

І каб гэта ўлічылі, каб далі калгасу лесу, ён-бы яшчэ больш вырас, прыняў бы новых сяброў.

І хаця калгас „Чырвоны Кастрычнік" мае жывёлаводны ухіл, аднак і паляводства вядзецца добра. У калгасе дзесяціпольны севазварот. Аграмінімум праведзен у жыцьцё цалкам. Палі калгасу даюць добрыя ураджаі. У 1927 годзе—першым годзе існаваньня калгасу—жыта і авёс далі ураджай 10 цэнтнэраў з гэктару, у 1928 г.—13 цэнтнэраў і ўжо ў гэтым годзе ўраджай жыта—17 цэнтнэраў. Авёс павінен даць ня менш як 19 цэнтнэраў. І гэта ў той час, калі сяляне атрымліваюць толькі па 7-8 цэнтнэраў з га, бо іх палі засьмечаны сарнякамі.

— На жыцьцё сваё мы ня скардзімся,—кажуць калгасьнікі,—і сабе хапае, і дзяржаве даем. Ужо сёлета, калі пасьпелі намалаціць —здалі дзяржаве.

І праўда. Гэта калгас „Чырвоны Кастрычнік" арганізаваў разам з другімі калгасамі першы чырвоны абоз з хлебам, калектыўна здаў частку сваіх лішкаў дзяржаве і кінуў выклік усім астатнім калгасам і сялянству Аршанчыны таксама здаць хутчэй свае лішкі дзяржаве.

Звыш паляводзтва і жывёлагадоўлі калгас яшчэ займаецца садоўніцтвам і гародніцтвам. Пад гародам у калгасе 7 га, Сеюць розную гародніну, і гарод дае добры прыбытак. Сад яшчэ толькі разводзяць. На плошчы ў 6 га пасадзілі 420 маладых пладовых дрэў. Яны ўсе прыжыліся і добра ідуць у рост.

З пачатку свайго існаваньня калгас жыў яшчэ паўіндывідуальным жыцьцём, Разам з тым, што былі калектыўныя каровы, калгасьнікі мелі кожны сваю ўласную. Цяпер гэтага няма. У калгасе ўсё аб'яднана, выключана толькі харчаваньне.

Ва ўсіх галінах гаспадаркі калгасьнікі праводзяць зьдзельную аплату працы. З увядзеньнем зьдзельшчыны, значна павысіўся і заробак калгасьнікаў.

Раней мужчына на падзённай рабоце атрымліваў па 1 р. 40 к. у дзень, а цяпер ён атрымлівае 2 р. 50 к. Заробак жанчын на 15 проц. ніжэй заробка мужчыны, а заробак падростка—на 15 проц. ніжэй заробка жанчыны. Тут трошкі ня зусім добра. Праца жанчыны, хоць яна і прыменяецца аднолькава з мужчынскай працай, але лічыцца чамусьці ніжэй мужчынскай як па аплаце, так і па якасьці. Неабходна пераглядзець гэта пытаньне і заробак мужчын і жанчын зраўняць.

Калгас „Чырвоны Кастрычнік" выклікаў свайго цёску-арцель на сацыялістычнае спаборніцтва. Арцель у сваю чаргу выклікала калгас „Ларынаўка". Умова па спаборніцтву прадугледжвае падвышэньне ўраджайнасьці, падвышэньне ўдойнасьці кароў, падвышэньне вытворчасьці працы, пабудову новых будынкаў і іншыя гаспадарчыя пытаньні.

Так жывуць і працуюць новыя хлебаробы, якіх раней лічылі зусім няздольнымі працаваць на зямлі. Гэтых новых хлебаробаў радзіла Вялікая Кастрычнікавая рэвалюцыя. Разам з гэтым Кастрычнік зруйнаваў і нацыянальную варожасьць, якая вякамі сеялася царызмам.

А. Калюжны.

ШЫРЭЙ РАЗГОРНЕМ ПРАЛЕТАРСКУЮ САМАКРЫТЫКУ.

Зрываюць арганізацыю калгасу.

У сакавіку г. г. бедната сталыпінскіх хутароў Казловічы (Казловіцкага с.-с., Слуцкага раёну, Бабруйскай акругі) па прыкладу беднаты В-Сьліўскіх сталыпінскіх хутароў, якія арганізавалі калгас з 30 сямействаў, разам з часткай серадпякоў, пад непасрэдным кіраўніцтвам партячэйкі, арганізавала на Казлоўскіх хутарох кагас „Чырвоная Ніва", ў які ўвайшло 20 сем'яў.

Па даручэньню РЗК с.-с склаў праэкт адводу сядзібы для калгасу, праэкт быў зацьверджан у РЗК. Зямля пад сядзібу была ўзята ў кулакоў. Кулакі абскардзілі пастанову РЗК перад АЗК, і апошняя пастанову РЗК адмяніла.

Далей, у маі м-цы, каб стварыць кармавую базу для калгасу, па даручэньню РЗК с.-с. адрэзаў у кулацкай часткі лішкі сенажаці, і РЗК гэты праэкт зацьвердзіла. Кулакі зноў паскардзіліся ў АЗК і зноў АЗК адмяніла пастанову РЗК.

Прыехаўшы з АЗК, кулакі захапілі сена, накошанае калгасьнікамі з іншай беднатой на адрэзанай плошчы.

Ня гледзячы на гэткія адносіны АЗК да нова арганізаваных калгасаў, калгасьнікі Казловіцкіх хутароў зноў хадайнічаюць перад РЗК аб адводзе ім сядзібы. РЗК зноў даручае с.-с. скласьці праэкт адводу сядзібы. Кулакі і на гэтым ня спыніліся і 3-ці раз абскардзілі ў АЗК.

Але-ж 3-ці раз, мабыць, ня ўдасца казловіцкім кулакам сарваць калгас, бо бядняк і серадняк, бачачы пад бокам старыя калгасы і іх жыцьцё, больш упэўніўся ў калектывізацыі, чымся ў бюракратычнай пастанове АЗК.

Нядаўна адбыўся агульны сход калгасу ў прысутнасьці эграномa-каапэратара

Пастанавілі засеяць калектыўна 20 гэк. пад жыта, з якіх 10 гэк. закантрактаваць.

Набыць радковую сеялку, малатарню з прыводам, 2 трохлямешныя плугі, 2 камплекты барон: „Зіг-заг", узяць 180 пудоў супэрфасфату. Аднвчасова з пасевам будаваць на адведзенай РЗК сядзібе абору і калодзеж цэмантавы і засадзіць зараз-жа 2 гэк. саду на гэтай сядзібе.

Бачачы гэтую актыўнасьць калгасьнікаў, 5 серадпякоў тут-жа на сходзе падалі заявы аб уступленьні ў калгас. Такім чынам, калгас мае 25 сем'яў. Сход пастанавіў, каб кожны калгасьнік завербаваў у калгас ня менш як 1 сям'ю, каб гэтым яшчэ больш узбуйніць калгас.

Прытаіўшыся на сходзе, кулакі падсьмейваюцца: „працуйце, працуйце, усё роўна АЗК зацьвердзіць за намі і вашы пасевы, як зацьвердзіла сена".

Пасьля такіх заўваг калгасьнікі застаюцца ў няведаньні: з аднага боку кам. партыя рэкамендуе бедняку і серадняку ісьці ў калгас, а з другога боку—чыноўнікі з АЗК усімі сіламі зрываюць калгаснае будаўніцтва.

РСІ, чакаем тваёй дапамогі!

Калгасьнік.

КСУ каапэруе кулакоў.

(Слуцкі раён).

Урэцкае сельска-гаспадарчае крэдытнае т-ва завастрыла сваю ўвагу на правядзеньне клясавай чоткасьці ў справе каапэраваньня беднаты. У сёлетнім бюджэтным годзе па пляну т-ва павінна каапэрыраваць 130 бядняцкіх гаспадарак. За гэты час ужо каапэрыравана 132 бядняцкія гаспадаркі.

Вакол гэтага пытаньня т-ва ня склала шырокай грамадзкай думкі, лепшая частка працоўнага сялянства ня ўдзельнічае ў вырашэньні гэтага пытаньня. Нават КСУ не разумее гэтай справы і зачастую каапэруюць варожых нам людзей. Прывожу прыклад: Дарасінскі КСУ вызначыў для каапэрыраваньня пазбаўленага права голасу з в. Замошша. Толькі дзякуючы чуламу падыходу кіраўніцтва с.-г. таварыства, гэты „бядняк" быў адхілен. Сарагоўскі КСУ вызначыў для каапэрыраваньня серадпякоў, а беднату, якую неабходна каапэрыраваць, пакінуў без увагі.

Усё гэта гаворыць за тое, што скрыўленьне клясавай лініі мае свой шырокі адбітак у нас на мясцох. Хачу адзначыць, што ў вышэй памянёных сельсаветах бедната не арганізавана. Яна яшчэ знаходзіцца як у матар'яльнай, так і ў ідэалёгічнай залежнасьці ў кулака і пазбаўленца. Сьцьвярджэньнем гэтых слоў будзе служыць яскравы прыклад: Селянін-бядняк з в. Замошша даваў у карыстаньне сваю кніжку пазбаўленаму праву голасу, той атрымоваў неабходныя тавары. Нарэшце Урэцкае сельгаспадарчае т-ва ўведала гэта і гэты пайнік, каапэрыраваны з фонду беднаты, выключан са складу пайнікаў.

Каб пазбавіцца гэтых памылак, с.-г. т-ва выяжджае на агляд каапэрыруемых гаспадарак і на мейсцы каапэрыруе. Толькі такім шляхам можна каапэрыраваць сапраўдных бядпякоў. Сарагоўскаму і Дарасінскаму КСУ неабходна завастрыць увагу на выхаваньні і арганізацыі беднаты.

П. Дубовік.

Былы афіцэр у акрстатбюро.

(г. Магілёў).

Чыстка партыі павінна вызваліць партыю ад сацыяльна-чужых, абюракрачаных і разлажыўшыхся элемэнтаў, якія прымазаліся і скарыстоўваюць сваё знаходжаньне дзеля сваіх карысных мэтаў і г. д.

Адным з гэткіх элемэнтаў і зьяўляецца кандыдат партыі Магілеўскай партарганізацыі, які зараз працуе ў апараце Акрстатбюро — Лебедзеў Гр., сын самага заможнага селяніна амаль што на ўсю ваколіцу з вёскі Манастырка. Ну, як і належыць такому, да рэвалюцыі зьяўляўся шчырым служакай цару бацюшке, за што выслужыўся да чыну паручыка.

Пасьля рэвалюцыі бачачы, што пагонам звароту ня будзе, пачаў спрабаваць зрабіць сабе кар'еру, скарыстоўваючы ўсю сваю здольнасьць у гэтым кірунку; пабыўшы нязначны час у штабе якогасьці палка Чырвонай арміі, атрымаў пасаду загадчыка гаспадарчай часткі паветовага аддзелу народнай асьветы. Месца цёплае і спакойнае. Добры грунт для абрастаньня. І сапраўды на гэтым грунце вырас самы вялікі дом у горадзе Чэрыкаве, коштам каля пяці тысяч р.

Але з яго ўсё мала. Ён жэніцца на досыць заможнай і дабіваецца сабе пасагу. На дзьве душы адзінаццаць дзесяцін зямлі. Так бяжыць год за годам. Лебедзеў спрабаваў падаць заяву аб паступленьні ў партыю ў Чэрыкаве і яму катэгарычна адмовілі, а зараз у Магілеве, дзе яго ня ведаюць, пралез у партыю і варочае справамі Акрстату, скарыстоўваючы свае афіцэрскія веды.

Шлях да кар'ерызму і нажывы расшчышчан, але ці надоўга? Будзем спадзявацца, што чыстка вычысьціць яго ня толькі з партыі, але і з савецкага апарату.

Манастырскі.

Аб правым апартунізьме ў практыцы падрыхтоўкі кадраў.

Правядзеньнем у жыцьцё дырэктыў верасьнёўскага пленуму разьвяжам праблему пралетарскіх кадраў.

М. КУБАНІН.

Калі ўсе НК Асьветы кепска працуюць у галіне падрыхтоўкі кадраў, дык НК Асьветы Беларусі мае права прэтэндаваць на першае месца ў гэтай сумнай справе. Якасьць выхоўваемых кадраў і іх колькасьць знаходзяцца ў адваротнай прапорцыі да задач, якія стаяць перад намі, і ўмоў працы ў БССР. Надзвычайная беднасьць сельскага насельніцтва, раскіданасьць яго па дробных селішчах, шматнацыянальны склад сялянства (беларусы, яўрэі, рускія і палякі), пагранічнасьць з кулацкімі рэспублікамі павялічваюць адказнасьць і цяжкасьць працы вясковых кадраў, патрабуюць з іх боку палітычнай гібкасьці і большай палітычнай пісьменнасьці.

Але трэба прызнаць, што гэта вялікая значымасьць у Беларусі агранома, земляўпарадкаваццеля і мэліаратара вядзе не да большай увагі з боку Наркамасьветы БССР, а да значна меншай.

У Беларусі ёсьць усяго адна вышэйшая с.-г. школа—Беларуская с.-г. акадэмія, якая знаходзіцца ў Горках, найстарэйшая с.-г. школа ў краіне. Яе першыя вучні стварылі сучасную Ціміразеўскую с.-г. акадэмію. Але с.-г. акадэмія, тады яшчэ Гары-Гарэцкая с.-г. школа, была ў 1861 г. зачынена царскім урадам у сувязі з удзелам студэнтаў у сялянскіх непарадках, і адчынена была ўжо пры савецкай уладзе. Па сутнасьці павінна была быць створана новая акадэмія, з новай устаноўкай, з новымі заданьнямі, на іншай тэхнічнай падставе і для абслугоўваньня іншай, чымся раней, клясы. Наркамасьветы ж БССР, учапіўшыся за мёртвыя традыцыі, паставіў пытаньне аб аднаўленьні найстарэйшай акадэміі і гэтым самым прадрашыў пытаньне аб месцазнаходжаньні акадэміі, якое адыграла рашаючую ролю ў жыцьці акадэміі.

У сучасны момант на 1297 студэнтаў—159 партыйцаў і 259 камсамольцаў, г. зн. усяго каля аднэй трэці складу. Лічачыся са слабасьцю партыйнай праслойкі (12,5 проц. партыйцаў) і магчымасьцю якога-небудзь з яе боку ідэалёгічнага ўплыву на студэнцтва, НК Асьветы, жадаючы, як відаць, аслабіць яшчэ больш гэту праслойку, сыстэматычна і ўпарта вядзе барацьбу са студэнцкімі арганізацыямі за зьніжэньне ўдзельнай вагі сацыяльна-эканамічн. катэдраў. Падамо некалькі прыкладаў. У мінулым годзе НК Асьветы ліквідаваў усе сэмінары па дыялектычнаму матэр'ялізму. Сёлета ў сувязі з дыскусіяй дыялектыкаў з мэханістамі, а галоўным чынам, у сувязі з адпаведнымі дырэтывамі партыі аб узмацненьні прыродна-гістарычнага і філёзофскага выхаваньня мас, НК Асьветы аднавіў сэмінарскія заняткі па дыялектычнаму матар'ялізму і нават увёў новы прадмет—дыялектыку прыроды, але затое скараціў выкладаньне палітэканоміі. Сёлета, ня гледзячы на арганізацыю факультэту буйнай гаспадаркі і павялічэньне ўдзельнай вагі данага прадмету, колькасьць выкладчыкаў па палітычнай эканоміі засталася тая-ж самая. На пратэсты студэнцтва, партыйнай арганізацыі і праўленьня акадэміі ня была зьвернута ўвага.

Сёлета Наркамасьветы нават адмяніў сэмінарскія заняткі па палітычнай эканоміі, у тым ліку і на факультэце калектывізацыі. Іншымі словамі, Наркамасьветы БССР лічыць, што можна быць арганізатарам буйнай гаспадаркі і наогул кіраўніком рэканструкцыі сельскай гаспадаркі, ня ведаючы палітычнай эканоміі; студэнт павінен праслухаць толькі лекцыі і гэтым абмежавацца. Некаторыя члены калегіі НКАсьветы „аўтарытэтна" растлумачылі, што веды с.-г. эканаміста па эканамічных дысцыплінах павінны быць ня вышэй ведаў расьлінавода. На канфэрэнцыі камуністаў-аграрнікаў Нам. Народнага Камісара Асьветы БССР т. Слонім растлумачыў прычыну адмоўных адносін Наркамасьветы да палітычнай эканоміі тым, што нібы-та веданьне дыялектычнага матэрыялізму (прапрацоўка ў працягу году сэмінара) вызваляе студэнта ад абавязковага веданьня палітычнай эканоміі. Ня прыходзіцца гаварыць, наколькі няпісьменна такое супроцьпастаўленьне дыялектычнага матэрыялізму палітычнай эканоміі.

Шэраг важнейшых сацыяльна-эканамічных дысцыплін чытаецца не марксыстамі і нават яўнымі антымарксыстамі. Напрыклад, с.-г. эканомія, арганізацыя гаспадаркі, каапэрацыя і калектывізацыя, лясная эканомія, эканомія земляўпарадкаваньня, эканамічная геаграфія, с.-г. статыстыка, кан'юнктура і рынкі, зямельнае права, земляўпарадкаўчы працэс і шэраг інш. Пры гэтым, калі ёсьць дзьве кандыдатуры, абедзьве беспартыйныя, з якіх адзін прафэсар—рускі, а другі—беларус, і хоць-бы беларус быў менш кваліфікаваны і менш ідэалёгічна вытрыманы, дык першынства аддаецца беларусу.

Так скажаецца нацыянальная палітыка савецкай улады.

Курс каапэрацыі і калектывізацыі чытае вучастковы агранам, які нават ня ведае добра літаратуры па гэтым пытаньні. Праф. Хаўке, якому ў Маскоўскім межавым інстытуце прадастаўлена катэдра земляўпарадкаўчага праэктаваньня, у Горках прадастаўлена вельмі важная катэдра эканоміі земляўпарадкаваньня; дзе прадмет выкладаецца ў сэнсе закону ўбываючай ураджайнасьці.

Неабходна ўлічыць, што гэта засільле буржуазнай прафэсуры мае месца ў умовах Горак, гораду, адарванага ад культурных і пралетарскіх цэнтраў, населенага мяшчанствам, і пры вельмі нездавальняючым складзе студэнцтва.

Але гэтага мала. Узмацняючы важнейшыя сацыяльна-эканамічныя катэдры антымарксыстамі, паслабіўшы, наколькі магчыма нязначныя сілы марксыстаў, Наркамасьветы сыстэматычна адмаўляе ім нават у тых элемэнтарных правах, на якія мае права кожны навуковы працаўнік. Замежныя камандыроўкі не атрымлівае ні адзін марксыст, у той час, як гэтыя камандыроўкі атрымліваюць іншыя працаўнікі.

Яскрава паказваюць палітыку Наркамасьветы вострыя сутычкі, якія нядаўна адбыліся паміж шырокай масай студэнцтва і НКАсьветы па пытаньні аб арганізацыі аддзяленьня па буйнай гаспадарцы.

Яшчэ да таго, як была дадзена дырэктыва аб арганізацыі ва ўсіх с.-г. вузах факультэтаў буйнага земляробства, партыйныя і агульнастудэнцкія арганізацыі разам з перадавой прафэсурай паставілі перад НКАсьветы пытаньне аб арганізацыі аддзяленьня буйнай сацыялістычнай гаспадаркі. Наркамасьветы катэгарычна супроць гэтага пярэчыў і высунуў контр-праэкт—арганізаваць аддзяленьне абслугоўваньня індывідуальнай гаспадаркі, для падрыхтоўкі-ж работнікаў сацыялістычнага земляробства арганізаваць толькі ўхіл на 4 курсе. Пасьля праваў студэнтаў, што калі і магчыма арганізаваць аддзяленьне спэцыяльна па індывідуальнай гаспадарцы, дык не па яе абслугоўваньню, а па рэканструкцыі, і пасьля жорсткай крытыкі ўсёй устаноўкі Наркамасьветы апошні пайшоў на ўступкі і запрапанаваў арганізаваць тры раўнапраўныя аддзяленьні: савгасаў, калгасаў і рэканструкцыі індывідуальнай гаспадаркі.

На спэцыяльна скліканай НКАсьветы нарадзе па пытаньні аб арганізацыі аддзяленьня буйнай гаспадаркі аднагалосна, супроць аднаго голасу члена калегіі Наркамасьветы, было пастаноўлена, што трэба арганізаваць аддзяленьне буйнай гаспадаркі і ня трэба арганізоўваць аддзяленьня спэцыяльна па рэканструкцыі індывідуальнай гаспадаркі, бо гэта будзе служыць для падрыхтоўкі аграномаў для хутароў. Член калегіі Наркамасьветы Лысоў, падсумоўваючы вынікі нарады, заявіў, што Наркамасьветы зробіць ня так, як пастанавіла нарада, а як знойдзе патрэбным. Перадавая беспартыйная прафэсура павінна была выступаць супроць палітыкі калегіі Наркамасьветы у абарону партыйнай лініі. Наркамасьветы ўсё-ж за запрапанаваў праўленьню Акадэміі скласьці навучальны плян, выходзячы з арганізацыі трох раўнапраўных аддзяленьняў: савгасаў, калгасаў і індывідуальнай гаспадаркі. Толькі пасьля адпаведнай пастановы СНК СССР і дырэктывы ЦК кампартыі Беларусі Наркамасьветы БССР павінен быў зьмяняць усю сваю ўстаноўку і арганізаваць факультэт буйнай гаспадаркі.

Практычна нічога рэальнага не рабілася, каб выйсьці з тупіка, у якім зараз знаходзіцца Сельска-Гаспадарчая Акадэмія. Да гэтага часу ня вырашана пытаньне, дзе-ж канчаткова заставацца Акадэміі. Наркамасьветы лічыць, што Акадэмія павінна заставацца ў Горках, а Дзяржплян,—што яна павінна перасхаць у Менск. Калі быў закладзен фундамант новага будынку ў Горках, прадстаўнік Дзяржпляну заявіў па гэтым пытаньню, што „гэта цёмная справа". У выніку работа затрымліваецца і студэнцтва непакоіцца. Не зважаючы на не адзін раз ухваленыя пастановы аб тым, каб пусьціць паміж Воршаю і Горкамі аўтадрэзіну або спэцыяльны вагон і гэтым самым зьняць транспартную праблему, паколькі тады сувязь Масквы з Горкамі можна будзе ажыцьцёвіць у 8 гадзін (за ноч), нічога ў гэтым кірунку ня робяць ні НК Шляхоў Зносін ні Дзяржплян. Зьвязваць-жа Горкі з Масквой—значыць замяніць антымарксыстаў марксыстамі і камуністамі. Але ці-ж гэта патрэбна тым чыноўнікам з дзяржапарату (хоцьбы і з партбілетамі), якія насаджалі хутары, забаранялі арганізацыю калгасаў, не знаходзячы ўмоў для калектывізацыі ў БССР.

Яшчэ ў больш цяжкім становішчы знаходзіцца пытаньне аб падрыхтоўцы навуковых кадраў. Гэта справа распылена паміж трыма ўстановамі: С.-Г. Акадэміяй, дзе ёсьць свае асьпіранты, Беларускім дзяржаўным навукова-даследчым інстытутам сельскай і лясной гаспадаркі імя Леніна і БАН.

У С.-Г. акадэміі з 20 асьпірантаў—14 партыйцаў і камсамольцаў, у інстытуце імя Леніна—толькі 8 з 31 і ў Акадэміі Навук—толькі 3 з 22. Пры гэтым трэба ўлічыць, што ня ўсе камуністы зьяўляюцца вытрыманымі марксыстамі-ленінцамі. З беспартыйных—многія яўныя антымарксысты. Многія з іх, не зацьверджаныя Наркамасьветы да прыёму асьпірантамі ў вузы, як ідэалёгічна чужыя, прымаюцца Бэларускай Акадэміяй Навук. Можна сабе ўявіць, што за якасьць гэтых кадраў, калі яны не здавальняюць нават Беларускі, вельмі лібэральны, у адносінах да антымарксыстаў, Наркамасьветы.

Выключаныя з навукова-дасьледчага інстытуту с.-г. эканоміі „РАНИОН" у Маскве Ждановіч і Механоўская за антымарксызм і слабыя веды назначаюцца ў Беларусь прафэсарамі і адзін з іх нават кіраўнік навукова-дасьледчага сэмінара. Толькі дзякуючы пратэсту студэнтаў не прайшло гэта назначэньне, захаваўшы, аднак выкладаньне ў вузах.

Выключаны за слабыя посьпехі (ня здолеў напісаць дысэртацыю) і антымарксызм з Інстытуту с.-г. эканоміі Гарэцкі назначаецца дырэктарам Дасьледчага Інстытуту імя Леніна, абіраецца членам Беларускай Акадэміі Навук. Палітычны-ж твар гэтага „вучонага" відаць з яго прамовы на Усебеларускім зьезьдзе аграномаў, дзе Гарэцкі даводзіў, што аграному зусім не патрэбна займацца эканамічнымі праблемамі і мець якую-небудзь ідэалёгію, бо няма асобнай „бульбяной" ці «сьвінагадоўчай» ідэалёгіі. Дарэчы, калегія Наркамзему на чале з Прышчэпавым, якая кіравала агранамічным зьездам, не знашла патрэбным выступіць супроць гэтай няпісьменнай прамовы спэцыяліста, які зайшоў далёка. Ды і як выступаць, калі Гарэцкі да ўсіх сваіх вучоных чыноў—яшчэ і член ураду Беларусі, паколькі зьяўляецца членам калегіі НКЗ.

Беларускі ўрад мала зварачвае ўвагі на с.-г. акадэмію і вельмі шчодры ў адносінах да Дасьледчага Інстытуту. Апошні мае бюджэт прыблізна ў 900 тыс. руб. г. зн., мала меншы, чымся ўсесаюзная камакадэмія. Для гэтай анты-марксысцкай установы (чамусьціназванай імем Леніна) выгадна быць адарванай ад с.-г. акадэміі, дзе ёсьць партыйны касьцяк сярод студэнцтва і асьпірантуры, які мог-бы ўплываць на лёс інстытуту.

Трэба рашуча пачысьціць бюракратычны апарат Беларускага Народнага Камісарыяту Асьветы, у першую чаргу сярод яго кіруючых кадраў; трэба зьвязаць яго з Наркамземам у пытаньнях выхаваньня кадраў; трэба сканцэнтраваць выхаваньне навуковых кадраў у адным месцы; трэба вырашыць шэраг практычных праблем па пралетарызацыі С.-Г. Акадэміі. Інакш ранейшая кулацкая палітыка старога Наркамзему знайдзе сваіх практычных пераймальнікаў у сваіх кадрах, якія і будуць выпускацца С.-Г. акадэміяй.

Літаратура—мастацтва—крытыка.

ЮЛІ ТАУБІН

Паэтам-камсамольцам.

Памяці расстраляных белагвардзейцамі ўкраінскіх паэтаў-камсамольцаў.

...ла ціхакрылая ноч...
...ўвалі стамлёныя ветры...
...з нізкіх, старых курганоў
...хіляліся сосны прывеэтка...
...лі яны—трое ўначы,
...ў кожны з іх песьняй сагрэты...
...лі яны трое—паэты...
...чуліся песні ўва ўсім,
...пахох, кавылёх і бярозках..
...ха разьвейваўся дым
...жных трох папяросак.
...эві і мары і ўздым
...сныя хвілі сяброўства...
...по лепей, як жыць маладым,
...вам сардэчным і простым.
...ла ціхакрылая ноч,
...тры, хлусьлівыя ветры.
...раў вужакай падпоўз,
...раўся зьмяёй няпрыкметнай
...лі... траіх павялі...
...ў кожны з іх сэрцам сагрэты...
...лі, чулі палі
...трэл камсамольскіх паэтаў.

* * *

Зьвяры!
Катаваньнем ня нас
Прымусіць забыцца на зброю,—
Мы помнім,
Шануем шточас
Сваіх камсамольскіх гэрояў.
Балючыя скаргі душы,
Жальба па братох і настроях..
Ня можна нічым задушыць
Натхнёнае і маладое!
І мы,
Што жывём і расьцём
У эру вялікіх прадвесень,
Даём абяцанак—сьпяём
Канцы несатканых паэм,
Канцы недапісаных песень
О, песьня!..
Грымотай гучы!
І ў нас табой сэрцы сагрэты...
Ішлі яны трое ўначы,
Былі яны трое—паэты.

Два з паловай крыжыкі.

(*Эскіз*).

...згадай неразгаданае, зразумей не...улелае, ахапі неахопленае. І разам ...ы ўсё ахоплена, разгадана і зра...умела кожнаму: Лукаш цажак на ба...ці, Лукаш напісаў два з паловай ...ыжыкі, Лукаш уступіў у калгас. ...а ім і астатнія.

...лі-ж начыналі падпальваць сэрцы ...ымі словамі аб арцелях ды каму..., ніхто-б не паверыў гэтаму. Ма...вая барада Лукаша—„сорак год ...у і ўсё адным цьветам“; белая, ...ая, парыжэлая сьвітка — „Аляк...ра трэцяга памятае“; лапаўныя ...ці з вясёлымі курцамі і апала...мі аборамі—„яшчэ ў чорвені зага...ыў лыка, да новага ўраджаю хо...іць“—усё пратэставала супроць кал...са.

Прыяжджалі таварышы з гораду, ...ывозілі зарняты—словы на камя...істую глебу—вясковую глуш. Зьбіра...іся сяляне на курганчыку Мацьве...выя, каля хаты Максімавай, ды пад ...лёнам Макаравым. Уважліва слухалі ...варышоў, галовамі ківалі ў знак ...годы і заўсёды адказвалі:

— Пагаядзімо.

А Лукаш Баравы, сьведка прыгону, ...тырох войнаў і трох рэвалюцый—...сямдзесят год за плячыма — любіў ...важаць з вучонымі людзьмі на фі...лёзофскія тэмы:

— На бадай ліха камуна ваша? ...ўсё роўна людзі будуць няшчасны і ...акрыўджаны.

— Чаму-ж так? — пытаецца гэ...радзкія.

— А таму, што яны будуць плакаць, ...хварэць і паміраць. Зрабіце так, каб ня ...было сьлёз і хвароб, і каб чалавек ...жыў тысячы год.

— Гэта прыродныя зьявішчы, якія ...е залежаць ад жаданьня людзей,—...дказвалі таварышы з гораду.

— Усё прыроднае, — працягваў да...й Лукаш,—і я, і клён, і хата, і вы ...саміі. Чалавек—цар прыроды, ка...ць. А па-мойму—не. Які-ж з мяне ...р, калі я ні сёньня—заўтра памру? ...ыць царом прыроды — гэта знача ...ць тысячы і мільёны год, і шчась...а жыць. Таму і вашай камуны ня ...бачу: яна чалавека ніколі ня зьме...ць.

Лукаш задуміва глядзеў на скоша...ыя лугі і на бор за возерам, вымаў ...шку, сыпаў у яе самасейку, а по...ым сам для сябе выкладаў контр...мэіс:

— Дзе чалавек, там і няшчасьце; ...е жыцьцё, там і сьмерць.

З гэтым і ад'яжджалі гарадзкія. Прыяжджалі другі, трэці, дваццаты раз; казалі і чыталі, растлумачвалі і гутарылі,—у сто вагонаў не зьмясціліся-б словы, але сяляне стаялі на сваім:

— Пагаядзімо.

Вясною, у канцы хмельнага красавіка, сход у лаянку бабскую абярнуўся. Лаялі гарадзкіх Тодар Карнавухі і Лявон Салдатаў—самыя багатыя мужыкі.

— Даволі прыяжджаць у нашу вёску туманіць галовы людзям ды час дарэмна адымаць! Надатак плаціць, страхоўку плаціць, самаабкладаньне плаціць—ну, і сядзіце, ня лезьце да нас!

Узьняўся з лаўкі Лукаш Баравы, падышоў да Тодара Карнавухага, паглядзеў яму ў вочы і праз сілу вымавіў:

— Т-ты кроў нашу п'еш... Т-ты стражнікам быў... Твой бацька стараста... бізуном сёк нас...

Абярнуўся да прэзыдыуму, да гарадзкіх таварышоў:

— Пішы.

Тады-ж і паставіў на паперы супроць свайго прозьвішча два з паловай крыжыкі:

«Лукаш Баравы — + + 1».

За ім запісаліся Ляксей, Сёмка, Астап, Граська, Аўдакім, Грушка. У дзьве гадзіны ночы калгас налічваў сорак дзевяць гаспадароў і называўся „Майская раніца“.

На дарозе дамоў Лукаш казаў:

— Мы памаладзелі, будзем тысячу год жыць... но' за такі час і шчасьце знойдзем.

Цім. Зарэчны

Новыя кнігі.

Наступілі ў рэдакцыю газэты „Савецкая Беларусь“ для рэцэнзіі наступныя кнігі выданьня Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва.

1. Сазонаў і Вархоўскі. „Падручнік хіміі“. Выданьне другое папраўленае. Пераклад з 4 расейскага выданьня. Пад рэдакцыяй А. Дашкевіча. Стар. 201, цана 1 руб. 15 кап.

2. С. Некрашэвіч. „Лемантар“. Выданьне шостае, пераробленае. Стар. 95, цана 50 кап.

3. Касмовіч, Кіпель, Троська. „Расьліны, іх разьвядзеньне ў сельскай гаспадарцы і значэньне для чалавека“. Падручнік для пятага году навучаньня сямігадовае школы. Стар. 254, цана 1 р. 35 к.

БІБЛІАГРАФІЯ.

АЛЕСЬ ЗВАНОК—„Буры ў граніце“ (вершы) Б. Дз. В. Менск, 1929 г. Старонак 107. Цана 80 кап.

Прыемна канстатаваць такія дадатныя факты на кругагідзе разьвіцьця беларускай пралетарскай паэзіі, як выхад у сьвет зборніка вершаў Алеся Звонака „Буры ў граніце“. І сапраўды, маладым, бадзёрым і жыцьцёрадасным павявае ад гэтай кнігі вершаў.

Галоўным матывам, які праходзіць праз усе пяць разьдзелаў (нізак) зборніку, зьяўляецца юнацкае, рэвалюцыйна-рамантычнае адчуваньне новага, сьветлага, радаснага жыцьця ў нашай краіне, таго вялікага будаўніцтва, якое носіць імя сацыялізму, а адсюль, як вынік, оптымістычнае ўспрыйманьне ўсяго навакольнага, закаханьне да роднага краю і культуры.

Яшчэ ў першым разьдзеле зборніку—„Радзіме“—паэта ў першым-жа вершы кажа:

„Няхай жыцьцё
Аб'явена змаганьнем.
Яго паводзьдзі—
У стальных рунах.
Калі над краем
Залатое раньне,
Дык працы вольнай
Ня спыніць размах“... (7 ст.)

Вось чаму ня спыніць і тое радасьці, захапленьня размахам вольнай працы, якое апанавала паэту? Юнацкае кіпеньне крыві падказвае паэту, што ён „маладосьцю хмяльны, п'ян вясною нашай... І бадзёрасьць у душы, бадзёрасьць у целе (9 ст.). І, мяняўшы, гэта бадзёрасьць пранізвае ўсе вершы зборніку.

Уважліва ўчытваючыся, лёгка заўважыць, што ва ўсіх вершах Звонака шчыльна зьліты індывідуальныя матывы з грамадзкімі.

У другой нізцы вершаў, якая носіць назву самога зборніка—„Буры ў граніце“, поэта аддаў значную даніну урбаністычнай плыні. Захапіўшыся матывамі гораду, ён усё-ж іх таксама, як і ва ўсіх вершах, шчыльна пераплятае індывідуальнымі перажываньнямі, надае ім арыгінальную афарбоўку і гэтым усім выразна акрэсьлівае сваё „Я“ ў беларускай паэзіі. Але фабрыкі, заводу, рабочых Звонак не закранае, бо, як сам заяўляе, яму:

„... больш уласьцівы настрой лірычны
І сплясьценьне цьвітучых надзей,
Чым пяяньне пра дым фабрычны,
Які—я ня знаю адкуль ідзе...“ (45 ст.)

Выключнай эмоцыянальнай насычанасьцю дыхаюць яго гарадзкія матывы. Звонак здолеў ухапіць галоўнае зьява эпохі і таму ён „абвеяны бурамі рэвалюцый, абграхочаны гулам гораду“, у горадзе марыць аб тым, што з дапамогаю „трактаравай аравы“, „сальніцца шопат поля з грохатам вуліц“ (46 ст.) Паэта верыць і палка чакае таго, што „скора ўсе гарызонты зальлюцца новай эпохі заравамі“ (47 ст.) На фоне малюнкаў гораду паэта пяе пра піянэрыю, бяспрытульных, вузаўцаў і інш. Трэба адзначыць вялікую заміляванасьць А. Звонака да бяспрытульных, да „абшарпаных, бойкай голі“, „мурзатых, бяздомных“, бо як сам паэта кажа: „...і я так вырас сярод вуліц шумных, вось і я ня лепей спазнаваў жыцьцё“... Але Звонак глядзіць на бяспрытульных не вачмі пэсыміста, які бачыць у іх толькі зьмену зладзеяў, а вачмі оптыміста, які верыць, што:

„...та акрусуем, мы загоім раны,
Ш... ...цё прынесла за мінулых дзён“.
(44 ст.)

...эта нізка вершаў самая каштоўная па зьместу, так і па форме. Што да апошняга, то трэба заўважыць ухіл Звонака ў вольнасьць вершу і футурызм, што дало даволі станоўчыя вынікі. Вершы робяць моцнае ўражаньне. Сустракаюцца і вельмі часта такія грубаватасьці, як „шкет“ (ст. 38), „басяк“ (ст. 49), „морда“ (ст. 62) і інш. Або такія кур'ёзныя месцы, як:

„Я йду, пасьвістваю, і знаю мэту нашу—
Шляхі наперадзе няўхільныя, адны...
І, як другія, мэты не дагнаўшы,
Я ня згублю дарогаю штаны“...

Мы вам верым, т. Звонак, што магчыма вы і ня згубіце штаноў у дарозе. Але-ж савецкая грамадзкасьць ня вельмі ўжо і зацікаўлена ў тым, каб вы іх ня згубілі. Можаце сабе згубіць! Толькі ня згубіце шляхоў і мэты. Бязмоўна, крывіцаю такіх дэфэктаў зьяўляецца Есенін, У далейшым, вельмі пажадана было-б, каб Звонак пазбавіўся такіх, ня зусім пасуючых да асобы савецкага, пралетарскага паэты, „лірыческіх“ аб'ектаў.

Астатнія тры нізкі ўжо меншай значнасьці. У нізцы „Пра нас“ поэта закранае літаратурныя тэмы. Ён з агідай адносіцца да тых „паэцікаў“, якія ў „час наш суровы пішаюць тоненька гэтак“ і „рыфмуюць лісты да сабак“.

„Не патрэбна песьняў пахавальных,
Безнадзейна—ціхае тугі,
Бо наш мур яшчэ не дабудованы!—
Трэба тысячы, мільёны трэба сіл,
Каб грамадзе тысячагаловай
Сьцерці сьлед панінутых магіл“ (73 ст.)

Далей ідзе нізка „Чужое“, якая ў прыгожых лірычных вершах перадае настрой аўтара ў часе яго побыту ў Башкірыі, прыроду апошняй, новы быт башкірцаў.

Аўтар і там бачыць, што:

„Стаў башкір з джыгіта земляробам,
Арду зьмяніў на хату і на плуг“. (79 ст.)

І апошняй нізкай ідзе „Цьвецень“, у якой грамадзкія матывы зьліты з матывамі кахаьня. Тут шмат прыгожых, лірычных мясцін з філёзофскімі разважаньнямі аб юнацтве, жыцьці, і непасрэднай шчырасьцю, якая так і захапляе сваёю непадробленасьцю.

Кідаючы агульны погляд на рэцэнзуемы зборнік вершаў, трэба адзначыць, што па сваёй бадзёрасьці, агульнай мэтаімкнёнасьці да ўтварэньня новага, радаснага жыцьця і барацьбы, па сваім оптымістычным ўспрыйманьні гэтага жыцьця (у прыватнасьці, жыцьця гораду), гэта каштоўны ўклад у агульную скарбніцу беларускай, пралетарскай паэзіі і ўсёй беларускай літаратуры наогул.

Уладзімер Сядура.

М. САВІЦКІ І П. ТРУСС. ВАПНАВАНЬНЕ ГЛЕБЫ.

Белдзяржвыдавецтва, Менск—1929. Цана 5 кап.

На аснове пастановы Савету Народных Камісараў БССР пра мерапрыемствы да павялічэньня ўраджайнасьці і вытворчасьці сельскае гаспадаркі ў гэтым годзе пачалося ў БССР вапнаваньне глебы з такім разьлікам, каб да канца пяцігодзьдзя мець завапнаванай плошчы ня менш 750 тысяч гэктараў.

„Упяршыню,—гаворыцца ў кніжцы,— на тэрыторыі БССР у 1929 г. павінна быць праведзена вапнаваньне глебы, як масавы досьлед, на плошчы 25 тыс. гэктараў (гэктар 9/10 дзес.).

У гэтым ліку 5 тыс. гэктараў павінна быць завапнавана ўлетку ў папары пад засеў жыта з падсевам канюшыны, а 20 тыс. гэктараў увосень—пад засеў ярыны ў наступным годзе—і на сенажацях.

Вапнаваньне глебы павінна праводзіцца ў саўгасах на плошчы 7500 гэктараў, а ў калектыўных гаспадарках—4500 гэктараў і ў дробных сялянскіх гаспадарках—13 тыс. гэкт.

У кніжцы даюцца адказы на наступныя пытаньні:

— Чаму трэба вапнаваць глебу; вапнаваньне глебы павышае ўраджай; пад якія глебах патрэбна вапнаваньне; пад якія культуры трэба вапнаваць глебу; як даведацца, што глебе патрэбна вапна; у якіх выглядах сустракаецца вапна ў БССР; пераапрацоўка вапны для ўжываньня на ўгнаеньне; у якім выглядзе можна ўжываць вапну; колькі трэба вапны на гэктар; як часта трэба вапнаваць глебу; як вапнуецца глеба; час вапнаваньня глебы; з якімі ўгнаеньнямі трэба ўжываць вапну; вапнаваньне балот і сенажацьцяў; палявыя досьледы з увапнаваньнем і, урэшце, адрасы раённых с.-г. дасьледчых станцый.

У нароцевых адказах—нарысах аўтары даюць поўнае ўяўленьне таго, што трэба ведаць селяніну-гаспадару, каб завапнаваць глебу і тым павялічыць не ураджайнасьць.

Кніжка выдана ў колькасьці 25 тыс экзэмпляраў — тыраж нябывалы для БССР, бо да апошняга часу кніжкі з сэрыі „Сялянская бібліятэка“ выдаваліся ў нас у лічбе ня звыш 7 тысяч экзэмпляраў.

Павялічэньне тыражу такіх кніжак з сэрыі „Сялянскай бібліятэкі“ трэба лічыць безумоўна пажаданым і нават неабходным.

Само сабою разумеецца, што павялічэньне тыражу робіць кніжку больш таннай і таму больш даступнай масам. Селяніну далёка не ўсё роўна заплаціць за кніжку 15 к. ці 5 кап., а Белдзяржвыдавецтву ці, скажам, Наркамзему, які стаў выдаваць цяпер (праз Белдзяржвыдавецтва) шмат сельска-гаспадарчай літаратуры, нават з камэрцыйнага пункту гледжаньня павялічэньне тыражу і адначасова патаненьне кніжкі наўрад ці зьявіцца менш выгодным, чым параўнаўчая дарагоўля кніжкі і малы яе тыраж.

Зразумела, што гэта можна сказаць толькі пра папулярную літаратуру, да якой трэба залічыць і сельска-гаспадарчую. Папулярную сельска-гаспадарчую літаратуру трэба энэргічна прасоўваць у масы, а гэта можна зрабіць, галоўным чынам, патаненьнем кніжкі і павялічэньнем яе тыражу.

П. Т.

Цэрквы, касьцёлы і сінагогі ператворым у ачагі сьвету і культуры.

За сьпіной боскага служак і стаяць яго хаўрусьнікі—нэпман і кулак.

Ударам па агэнтах неба мы зьнішчым ворагаў сацыялістычнага будаўніцтва.

Сінагогу—пад клюб.

(М. Дрыбін, Аршаншчына).

На рагу Прабойнай вуліцы вісіць абвестка:

„24-га жніўня 1929 г. увечары ў будынку Нардому склікаецца агульны сход саматужнікаў м. Дрыбін, на які таксама запрашаецца працоўнае яўрэйскае насельніцтва“.

... Вечар. Цішыня вакол. Дзені-дзе чуецца гамонка і вясёлы звонкі сьмех моладзі. Дзесь далёка зьвініць балалайка.

Ідзём у нардом.

Ня надта вялікі, але прыгожы будынак на самай акраіне мястэчка, у лажбіне.

Падыходзім. Шмат народу, прайсьці немагчыма. Тут і малыя і старыя, мужчыны і жанчыны.

Званок. Прэзыдыум заклікае да парадку і просіць захоўваць цішыню.

Выкладчык грамадазнаўства сямігодкі робіць даклад.

„Рэлігія ў царскай Расеі была вернай зброяй у руках буржуазеі—сродкам клясавай экспляатацыі працоўных“.

За ім выступаюць прамоўцы. Саматужнік **Зэвелеў**—*сябра шавецкай арцелі—кажа: „царскі ўраў не даваў яўрэйскай нацыянальнасьці разьвіваць сваю культуру на роднай мове; нашы дзеці былі пазбаўлены магчымасьці мець адукацыю; яўрэі былі прыгнечаны царскім урабам больш, як хто.*

Зараз, калі савецкі ўрад абвясьціў роўнасьць паміж нацыяй, мы, савецкія саматужнікі, аб'яднаныя ў арцелі, працуем, а пасьля працы культурнага адпачынку ня маем.

Я прапаную аддаць сінагогу пад клюб саматужнікаў“.

Сход аднагалосна пастанавіў перадаць сінагогу пад клюб саматужнікаў.

А. Казлоў.

У ПАХОД СУПРОЦЬ РЭЛІГІЙНАЙ АТРУТЫ.

Нашы посьпехі на фронце сацыялістычнага будаўніцтва, на фронце калектывізацыі і рэканструкцыі сельскай гаспадаркі ўзьнімаюць глухі гнеў і зьвярыную злабу ў стане нашых клясавых ворагаў—нэпмана ў горадзе і кулака ў вёсцы.

І гэтыя варожыя нам сілы, гэтыя рэшткі капіталізму ў краіне саветаў не абмяжоўваюцца толькі жыцьцём і пустымі пагрозамі. Яны наступаюць, яны ўсюды, дзе толькі могуць, спрабуюць перашкаджаць нашай працы, спрабуюць ставіць перашкоды на нашым цяжкім, але слаўным шляху да лепшай будучыні, да сацыялізму.

І бліжэйшымі, самымі вернымі і адданымі памоцнікамі нашых клясавых ворагаў у справе супраціўленьня будаўніцтву новага сьвету зьяўляюцца служыцелі ўсіх рэлігійных культаў—папы, ксяндзы, рабіны і сэктанцкія „братцы“ ўсіх масьцей і ўсіх водценьняў.

Клясавая барацьба разгараецца як у горадзе, так і асабліва ў вёсцы. Нэпманы і кулакі ў гэтай бязьлітаснай барацьбе супроць сацыялізму асабліва разьлічваюць на моц рэлігійных забабонаў сярод яшчэ цёмнай і адсталай масы сялянства.

Яны яшчэ маюць надзею пры дапамозе рэлігіі, пры дапамозе контр-рэвалюцыйнай агітацыі папоў і ксяндзоў перашкодзіць калектывізацыі сельскай гаспадаркі, затрымаць цягу нашых бядняцкіх і серадняцкіх мас сялянства ў калгасы.

Таму пытаньне аб антырэлігійнай прапагандзе сярод сялянства, пытаньне рашучага адпору наступаючым кулаку і папу стаіць цяпер у парадку дню, робіцца выключна актуальным.

Але для таго, каб антырэлігійная прапаганда сярод сялянства давала рэальныя і станоўчыя вынікі, для таго, каб яна балюча і трапна біла па нашых клясавых ворагах, нам неабходна магчыма хутчэй стварыць у вёсцы моцны антырэлігійны актыў, трэба выхаваць такіх бязбожнікаў, якія ня толькі самі пазбавіліся-б ад рэлігійнага дурману, але якія, і гэта найгалоўнейшае, умелі-б навуковымі данымі давесьці яшчэ цёмнаму беларускаму сялянству, што бога няма, што рэлігія-толькі дурман для працоўных, што папы, ксяндзы і іншыя служыцелі рэлігійных культаў зьяўляюцца вернымі агэнтамі фабрыкантаў і абшарнікаў у нашым асяродку. А такія кадры сьвядомых і палітычна пісьменных антырэлігійнікаў можна выхаваць толькі сыстэматычнай і ўпартай работай над імі праз гурткі бязбожнікаў пры хатах-чытальнях, пры школах. Зразумела, у тым толькі выпадку, калі гэтыя гурткі будуць ня толькі лічыцца на паперы, як гэта часта бывае, калі ў іх будуць весьціся сыстэматычныя і сапраўды сур'ёзныя заняткі як на прыродазнаўчыя, так і на чыста антырэлігійныя тэмы. Вясковым ячэйкам бязбожнікаў, вясковому бязбожніцкаму актыву трэба зараз-жа распачаць арганізацыю на сяле антырэлігійных гурткоў і ў арганізацыі гэтых гурткоў, а таксама і ў кіраваньні імі на дапамогу нашаму вясковаму актыву павінны прысьці мясцовыя настаўнікі, дактары, аграномы, загадчыкі хат-чытальняў.

Мясцовым райкомам саюзу ваяўнічых бязбожнікаў, а таксама ўсім загадчыкам хат-чытальняў неабходна зараз-жа паклапаціцца аб папаўненьні бібліятэк хат-чытальняў антырэлігійнымі сялянскімі падручнікамі і навейшай антырэлігійнай літаратурай.

Праўда, выбар антырэлігійнай літаратуры, асабліва на беларускай мове, вельмі невялікі. Белдзяржвыдавецтва, нажаль, вельмі мала цікавіцца антырэлігійнымі пытаньнямі і амаль зусім ня пускае такіх неабходных нам кніжак па бязбожніцтву. А хіба было-б ужо так цяжка выпусьціць, напрыклад, сэрыю недарагіх, але добра выданых антырэлігійных брашурак на шэраг тэм,—рэлігія і калектывізацыя, папы—агэнты капіталу, клясавая сутнасьць хрысьціянства, бог і ўраджай і інш.,—спэцыяльна прыстасаваных для сялянства?!

Між тым Белдзяржвыдавецтва сьпіць і, прынамсі ў гэтым кардынальным пытаньні, здаецца, ня хутка зьбіраецца прачнуцца. А паміж тым пераломі неабходны—пераломі тэрміновы і канчатковы. Мы павінны як мага хутчэй мець цэлую сэрыю папулярна выкладзеных для сялянства антырэлігійных кніг і брашур.

Антырэлігійнай працы на сяле проста непачаты край. Трэба толькі як сьлед узяцца за справу.

Н. Б.

60-ЦІГАДОВЫ БЯЗБОЖНІК.

(В. Заградзьдзе, Урэцкага с.-с., Слуцкага р.).

Ясінскі Фэлікс, жыхар в. Заградзьдзе, мае ад роду 60 год. З маладых гадоў Ясінскі моцна трымаўся рэлігіі, бо бацькі трымалі яго ў кіпцюрах рэлігійнасьці. Калі-ж Ясінскі стаў самастойным гаспадаром, дык вера ў бога ў яго душы стала ўсё больш і больш астываць.

Калі ў вёсцы Заградзьдзе стаяла пытаньне аб пятай групе ў школе, для якой няма памяшканьня, ЯСІНСКІ ПЕРШЫ ЎНЁС ПРАПАНОВУ АБ СКАРЫСТАНЬНІ КАСЬЦЁЛУ ПАД СЯМІГОДКУ.

Ясінскі сам ужо 40 год на быў у касьцёле. Стольні-ж гадоў ня была і яго жонка.

П. Дубовік.

Асьветнікі—за актыўнае бязбожжа.

(Ветнаўскі раён, Гомельшчына.)

«Няма бязбожнікаў, а ёсьць антырэлігійныя працаўнікі“,—такі лёзунг выкінула Веткаўская раённая канфэрэнцыя асьветнікаў.

Да гэтага часу было так, што некаторыя настаўнікі лічылі сябе бязбожнікамі, ня верылі ў бога, не хадзілі ў царкву і лічыліся сябрамі саюзу безбожнікаў. Але працы сярод шырокіх колаў насельніцтва ў антырэлігійным напрамку яны не вялі.

Канфэрэнцыя сказала, што мала быць самому бязбожнікам, не хадзіць у царкву і ня верыць,—трэба весьці антырэлігійную працу сярод насельніцтва. Трэба дабіцца, каб насельніцтва таксама стала актыўным ворагам рэлігійнага дурману.

Надта шкодзіць працы бязбожнікаў ў нас тое, што ў вёсках няма антырэлігійнай літаратуры, апрача газэты «Бязбожнік». У райсавеце бязбожнікаў таксама нічога няма, а працаваць без антырэлігійнай літаратуры непамерна цяжка.

Трэба, каб раённыя і акруговыя саветы бязбожнікаў паклапаціліся аб забясьпечаньні антырэлігійнай літаратурай усіх асьветнікаў, уцягнуўшы іх у гурткі бязбожнікаў.

Апрача таго, неабходна, каб Цэнтральны Савет бязбожнікаў Беларусі выдаваў часьцей пры „Беларускай Вёсцы“ сваю газэтку „Змагайся з цемрай“, зьмяшчаючы ў ёй артыкулы накшталт тых, як'я былі ўжо зьмешчаны аб хрысьце, пекле і іншыя. Гэта газэтка вельмі карысная, яна дае добры матар'ял для антырэлігійнай працы.

Утоньскі асьветнік.

А вораг ня дрэмле.

(Барэзінскі р., Мен. акр., в. Бялічаны)

Існаваньне гуртка бязбожнікаў пры Бялічанскай х.-ч. толькі і відаць было ў часе заснаваньня яго. Сакратар гуртка раздаў сяброўскія кніжкі, і на гэтым кіраўнічая і штодзённая праца бюро скончылася. А працы непачаты край—як па падняцьцю антырэлігійнай сьвядомасьці сярод сяброў гуртка, так і сярод акаляючага насельніцтва, асабліва па барацьбе з антысавецкімі настроямі, якія ўзьнікаюць на грунце рэлігійнага дурману.

У той час, калі міжнародная буржуазея з крыжам у руках адвойстрывае сваю зброю супроць краіны саветаў, калі яна яскрава выявіла сваю прагнасьць да крыві, нашы унутраныя ворагі, адчуваючы гэта, яшчэ спрытней разгортваюць антысавецкую працу, прыцягваючы да сябе несьвядомую частку насельніцтва.

Бялічанскаму гуртку бязбожнікаў трэба было-б удвесяцерыць сваю працу, паскорыць тэмп пазбаўленьня акаляючага насельніцтва ад рэлігійных забабонаў. А тым часам ён усё сьпіць...

Пара-б даўно прачнуцца. Толькі аддаўшы максымум увагі гэтай баявой задачы, можна будзе дабіцца скарачэньня апэтытаў у рэлігійных služакаў.

Зачыненьне царквы, якая ўжо напалову пагніла і стаіць бяз даху, перадача яе пад культурна-асьветную ўстанову для абслугоўваньня працоўнага насельніцтва значна паспрыяла-б разгортваньню працы па барацьбе з цёмнымі сіламі вёскі.

Б.

Другая сусьветная.

(*Выстаука друку у Баку*).

Ня было шуму, груку, рэклямы. У горадзе нафты—ніводнага плякату, ніводнай абвесткі аб падзеі, значна большай, чымся ўсе гэтыя канцэрты, спэктаклі, гуляньні.

Гэта не стары Кёльн, дзе толькі дзеля таму была пабудавана вялікая рэйнская вежа ў памяць такой-жа вялікай падзеі—першай у сьвеце выстаўкі друку. Горад нафты бурліў, кіпеў, будаваўся; стукалі лябёдкі, глыбей і глыбей у зямлю зарываліся сталёвыя сьвідры, з нетраў выцякала чорная кроў, чорнае вадкае золата. Горад жыў сваім поўным жыцьцём, жыцьцём нафты. Скромна, амаль не заўважанай, прашла тут другая сусьветная выстаўка друку.

Прыехаўшы параходам, ташкенцкі студэнт дарэмна пытаецца ўжо дзесятага міліцыянэра:

— Дзе выстаўка друку?—Дзесяты раз той-жа зьдзіўлены твар, той-жа адказ:

—Ня ведаю! Нічога ня чуў пра гэта!

Студэнт купляе маскоўскі „Огонек“. Там пад малюнкам ён выпадкова знаходзіць патрэбны адрас: Партклюб...

У шуме і груку варштатаў і лябёдак ня чуваць тут было пра выстаўку.

Гэта была другая сусьветная выстаўка. Баку не паўтарыў Кёльна—Баку паказаў сябе сам. Тое, што было тут, таго ня бачыў Кёльн. Але тое, што гэта выстаўка, перавышае ўсе самыя высокія фантазіі. Выстаўка друку нацыянальнасьцяў усяго сьвету—скромны бакінскі пачын—зьявілася магутным сродкам навочнай прапаганды.

Кніжка запісу думак і водзываў—лепшы дакумантальны сьведка. Служачы-інтэлігент, выпадкова папаўшы на выстаўку, піша:

— Ніколі ня думаў, што нашы посьпехі такія вялікія.

Стары беспартыйны рабочы адзначыў таксама каротка:

— Сотні мітынгаў, мільёны слоў—нічога ня варты; адна гадзіна на выстаўцы дала мне значна больш...

Сотні аднастайных, стэрэатыпных амаль запісаў:

— Ніколі ня думаў, што мы так культурна ўзрасьлі...

— Толькі тут я даведаўся аб сутнасьці і розьніцы нашай і буржуазнай культур.

— За паўгадзіны ўбачыў увесь сьвет.

— Школа і унівэрсытэт далі мне менш, чымся 2 гадзіны на выстаўцы.

Ня гледзячы на неадпаведны час—бакінскае лета, на поўную адсутнасьць публікацый, выстаўку наведала дваццаць тысяч рабочых і служачых (рабочых больш).

Некалькі самадзельных плякатаў. Але якія яны моцныя, якія пераконваючыя! Адзін з іх адзначае:

	Ва ўсім сьвеце	У бурж. краін	У СССР
Жывой мовы	1800	1700	140
Моваў перыядычн. друку	143 (7%)	102(6%)	62(44%)

Як многа гэтым сказана! Недарма гэты плякат названы „Вынікі нацыянальнай палітыкі“. Такія-ж моцныя і пераконваючыя і іншыя плякаты.

Групка наведвальнікаў сабралася ля дыцяны, дзе вісіць пад шклом «дыплём» нашай выстаўкі, выдадзены ёй яшчэ за год да яе адчыненьня: ліст з Кёльна, ад першай сусьветнай выстаўкі.

— Наколькі мы маглі да гэтага часу зрабіць агляд павільёнаў, лічбы 104 моваў, на якіх вы ўжо маеце ўзоры газэт, мы не дасягнулі...

Так пісаў дырэктар Кёльнскае выстаўкі п. Тэпэр яшчэ ў мінулым годзе арганізатару цяперашняй бакінскай выстаўкі. Тады, у 1928 годзе, на нашай выстаўцы быў друк толькі на 104 мовах. Пры адчыненьні выстаўкі ўжо на 142, а зараз—ужо на 146 моваў (уключаючы і тыя мовы, на якіх друк ужо ня выходзіць).

Тут сабраны друк на такіх невядомых мовах, аб існаваньні якіх мала хто ведае: сэсута, ксоза, птуры, кіконга, орыя, амэле, рагэтта, джабім, катэ, гурмухі, гілякі, гаэлік, гуджырат, амгары, таі, лаос, суангелі, фіджы.

Сюды-ж трэба дадаць і малавядомыя мовы СССР: адыге, мары, аварская, асірыйская, балкарская, даргінская, лакская, кара-калпакская, карачаеўская, кумыкская, мокша, эрзя, уйгурская, удмурцкая, ойрацкая, хакаская, комі-мортская, крашэнская, латгальская, татцкая і абхаская...

Ці многія з чытачоў ведаюць штонебудзь аб гэтых мовах? А ці многія чулі аб такіх мовах: анаміцкая, баскская, бэнгальская, брэтонская, вэндзкая, гавайская, гасконская, корсіканская, каталанская, камбоджская, зулуская, малаялам, мальтыйская, платдэйч, пэнджабі, раманшская, сынгалеская, тамільская, бірманская, цялугу, тагальская, урду, уэльская, фрыская, фляманская, хорвацкая, лужыцкая?—Калі хто і чуў аб іх, дык бясспрэчна добра веда, дзе могуць выдавацца на гэтых мовах газэты.

На ўсіх гэтых мовах выдаюцца газэты, усе яны прадстаўлены больш-менш поўна на бакінскай выстаўцы—на другой сусьветнай выстаўцы друку.

Вось гэтага і ня было ў Кёльне, дзе, здавалася, было больш магчымасьцяў і сродкаў сабраць узоры газэт і часопісаў з усіх канцоў сьвету. Але Кёльн ня цікавіўся такімі «дробязямі»...

Кельн паказаў усе цуды сучаснае тэхнікі найкультурнейшых краін сьвету. Кельн паказаў друк культурных краін, значыцца—большасьць сусьветнага друку.

Але ў той-жа час культурныя народы зьяўляюцца меншасьцю чалавецтва. І Кёльн быў аглядам друку меншасьці чалавецтва друку паноў.

Баку не паказаў усіх дзесяткаў і сотняў тысяч аднастайных да нудоты узораў такіх падобных адна да аднэй газэт і часопісаў Эўропы і Амэрыкі. Затое Баку паказаў друк малакультурных, самых адсталых народаў, самых далёка адлеглых ад культуры „мядзьвежых“ кутоў: эскімосы Грэнляндыі, папуасы і мэланізійцы Новае Гвінеі, нэгры Паўднёвай, Цэнтральнай і Ўсходняй Афрыкі, малайцы Явы, Малаккі, Філіпінаў і Мадагаскару, палінезійцы, усе індыйскія пляменьні і народы, пляменьні Індо-Кітаю, друк Бэлуджыстану, Абісініі, Манголіі, далёкіх высьпачак Ціхага Акіяну, самага цэнтру Чорнага сухаземья—Бэльгійскага Конго, друк маленькіх народцаў Эўропы.

Баку таксама паказаў агляд нацыянальнага друку Савецкага Саюзу, усіх 62 моваў сучаснага нацдруку СССР. Усіх карэнных народаў СССР, якія маюць друк на роднай мове.

Як навочна, як многа гавораць некаторыя вітрыны. Бэльгійскі Конго. Цэнтр Афрыкі:

— Колькасьць насяльніцтва: эўрапейцаў—7 тысяч. І побач узоры 11 газэт і часопісаў.

— Нэграў—19 мільёнаў... І побач —2 газэткі.

Вітрына Вялікабрытаніі: Ірляндыя: ірляндцаў 3 мільёны,—і побач:—колькасьць газэт на ірляндзкай мове—адна. Адна газэта, якая выходзіць адзін раз у месяц.

Каб гэты факт не прайшоў не заўважаным, тут-жа вісіць плякат, які заклікае параўнаць ірляндцаў, культурных ірляндцаў, з малакультурным, адсталым народцам Паўночнага Каўказу, карачэеўцамі. Да гэтае вітрыны вядзе чырвоны шнур.

Паўночны Каўказ. Карачай: насельніцтва карачаеўцаў—47 тыс, і побач 2 карачаеўскія газэты.

Яшчэ адзін плякат:

— З часоў заснаваньня царскага друку (1702) да нізрынуцьця царызму (1917) за 215 год толькі 23 народы атрымалі свой нацдрук.

Толькі за 11 год савецкае ўлады — ужо 38 новых народаў маюць друкаванае слова на сваёй роднай мове.

— Для 23 народаў патрэбна было цэлых 215 гадоў, для 38—толькі 11 гадоў.

Каля гэтага плякату сабралася многа наведвальнікаў.

— Правільна. Правільна!—Глядзеце: вось наша кабардынская газэта, вось на гэтай вітрыне.

Плякаты гавораць, вітрыны даводзяць. Вітрыны паказваюць, плякаты падагульваюць вынікі. На вітрынах карты, да іх вядуць чырвоныя ніці ад газэт і часопісаў: вось дзе выдаецца гэта газэта.

На клетчатцы напісана табліца—цэнтр выстаўкі: сьпіс усіх 143 моваў сусьветнага друку. Гэта тая самая табліца, пра якую нямецкі інстытут газэтаведаньня пісаў:

— Мы спэцыяльна прагледзалі ўсю літаратуру, але нідзе не знайшлі дастатковых указаньняў адносна моваў сусьветнага друку. У некаторых працах ёсьць невялікія сьпісы, звычайна да 30...

Гэты сьпіс яшчэ нідзе не агалошан, гэта вынік упартай марудной працы арганізатара выстаўкі.

31 альфабэт, 146 моваў, 187 краін —усё гэта ўмясьцілася тут, у невялікай душнай залі!

На кожнай вітрыне: год заснаваньня друку, колькасьць насельніцтва, колькасьць газэт, якія выдаюцца ў гэтай краіне.

— Таварыш кіраўнік!—чуецца ў канцы залі—ці праўда, што ў аднэй газэце 262 старонкі?

Гэта нядзельнае выданьне «Нью-Ёрк Таймса». Наведвальнікі дзівяцца:

— За 10 капеек 262 старонкі.

— Як-жа чытаюць яго?

Каля старога капітана сабраўся натоўп:

— Трыццаць год плаваў, бачыў сотні музэяў, выставак. Тое, што тут убачыў—ня бачыў яшчэ нідзе!..

Капітан ідзе да кніжкі запісаў і гэтыя словы замацоўвае.

— Паедзеце ў Кёльн? У Барсэлону?

— Там нам рабіць няма чаго. У Маскву паедзем, у Тыфліс, у Растоў—туды нас заклікалі.

— А як вы зьбіралі газэты?—цікавіцца студэнтка.

Арганізатар апавядае:

Прыходзілася туга...

— Малайскай газэты з Малаккі так і не ўдалося атрымаць. Пісаў сотні лістоў на ўсе адрасы. Адказу ня было. Напісаў генэрал-губарнатару. Гэты адказаў, але вельмі каротка:

— Ваша просьба ня ўважана...

Былі і іншыя цікавыя выпадкі. Вярхоўны Камісар Новай Зэляндыі ў Лёндане паведамляе:

— Усе маорыйцы (новазэляндцы) гавораць па-ангельску, па гэтаму няма падставы выдаваць газэту на іх мове.

Можна было ўжо супакоіцца, як раптам прышоў ліст з Новай-Зэляндыі, які даваў адрас газэты на мове маоры. Аднак, да гэтага часу газэты не ўдалося дастаць, хоць яе высылалі ўжо 9 разоў. Відаць, гублялася яна недзе ў таямніцах ангельскай цэнзуры, якая баялася сувязі тубыльцаў з СССР.

На вітрыне Новай-Зэляндыі і зараз яшчэ пустое месца для маорыйскай газэты.

— Такіх выпадкаў шмат: напісаць аб іх можна цэлыя томы.

— У Лёндане ня ведаюць пра тое, што ў Паўднёвай Афрыцы выдаюцца зулускія газэты ўжо каля 20 год, а ў нас дзьве зулускія газэты.

Бадай, мы самі ня ведаем пра тое, на якіх і на колькіх мовах у нас выдаюцца газэты. Прыехаўшы ў Кёльн, мы запэўнялі, што ў нас 48 моваў нацдруку. Мы хваліліся гэтым, ня ведаючы, што ў нас ужо ў той час было ня 48, а 60 моваў друку карэнных народаў СССР. Не гаворачы ўжо пра чужаземныя мовы: японскую, італьлянскую, француcкую, ангельскую...

А зараз ужо гэтых моваў нацдруку, друку карэнных народаў СССР—62.

На асобнай сьцяне—«Пра нашу выстаўку». Мала, надзвычайна мала: па аднаму нумару «Заря Востока» і „Красная Газета“, два нумары „Бакинского Рабочего“, некалькі нумароў „Вышки“, некалькі выразак—тасаўскія тэлеграмы ў розных газэтах, малюнак з „Огонька“, „Уральского Рабочего“ і, нарэшце, № 14 „Журналиста“. Вось усё, што пісаў наш савецкі друк аб гэтай выстаўцы, аб другой выстаўцы друку...

Можа гэта падзея была, сапраўды, вельмі малой, нявартай вялікай увагі?

— Гэта-ж было ў нас, а не за межамі: мы-ж любім пісаць толькі аб розных замежных справах...

Яшчэ адзін маленькі запіс з кніжкі наведвальнікаў:

— Брава, „Вышка“! Адзіная культурная і самая чулая да культурных пачынаньняў арганізацыя пралетарскага Баку!..

А. Дал.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР

ПАСТАНОВА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ І САВЕТУ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР

пра зьмену арт. 10 пастановы ЦВК і СНК БССР за 9 сакавіка 1929 г. „Пра адзіны сельска-гаспадарчы падатак“.

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць запісаць арт. 10 сваёй пастановы за 9 сакавіка 1929 г. „Пра адзіны сельска-гаспадарчы падатак“ (З. З. БССР 1929 г. № 10, паст. 53) у наступнай рэдакцыі:

„10. Для выплаты сельска-гаспадарчага падатку 1929-30 году ўстанаўляюцца для ўсіх акруг наступныя тэрміны:

Да 1-га кастрычніка 1929 году—25 проц. акладу, да 15-га лістапада 1929 году яшчэ 50 проц. акладу, да 1-га студзеня 1930 году рэшта 25 проц.

Акруговыя выканаўчыя камітэты могуць скарачаць гэтыя тэрміны для паасобных сельскіх саветаў і паселішчаў ня больш як на 20 дзён.

Гаспадаркі, абкладаемы даход якіх, паводле арт. 27 „Палажэньня пра сельска-гаспадарчы падатак“ вызначаецца з працантовымі набаўкамі, павінны плаціць падатак кожнага тэрміну на 20 дзён раней іншых гаспадарак свайго паселішча. Адпаведныя тэрміны паказваюцца ў іх абкладальных лістох.

Гаспадаркі, абкладаемы даход якіх, паводле арт. 28 „Палажэньня пра сельска-гаспадарчы падатак“ вызначаецца індывідуальна, павінны ўплаціць гадавы падатак цалкам не пазьней 15 кастрычніка 1929 году“.

Час. вык. абав. Старшыні Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Хацкевіч.**

За Старшыню Савету Народных Камісараў БССР **А. Калінін.**

За Сакратара Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **У. Ігнатоўскі**

28 верасьня 1929 г.
г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ЦЕНТРАЛЬНОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА И СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ БССР

об изменении ст. 10 постановления ЦИК и СНК БССР от 9 марта 1929 г. „О едином сельско-хозяйственном налоге“.

Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют изложить ст 10 своего постановления от 9 марта 1929 г. „О едином сельско-хозяйственном налоге“ (С. З. БССР 1929 г., № 10, пост. 53) в следующей редакции:

„10. Для уплаты сельско-хозяйственного налога 1929-30 г. устанавливаются для всех округов следующие сроки:

До 1 октября 1929 года—25 проц. оклада; до 15 ноября 1929 г. еще 50 проц. оклада; до 1 января 1930 г.—остальные 25 проц. оклада.

Окружные исполнительные комитеты могут сокращать эти сроки для отдельных сельских советов и поселений не более, чем на 20 дней.

Хозяйства, облагаемый доход которых, согласно ст. 27 „Положения о сельско-хозяйственном налоге“, определяется с процентными надбавками, должны платить налог по каждому сроку на 20 дней раньше прочих хозяйств своего поселения. Соответствующие сроки указываются в их окладных листах.

Хозяйства, облагаемый доход которых, согласно ст. 28 „Положения о сельско-хозяйственном налоге“ определяется индивидуально, должны уплатить полностью годовой налог не позже 15 октября 1929 г.“.

Вр. исп. обяз. Председателя Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Хацкевич.**

За Председателя Совета Народных Комиссаров БССР **А. Калинин.**

За Секретаря Центрального Исполнительного Комитета БССР **В. Игнатовский.**

28 сентября 1929 г.
г. Минск.

ПАСТАНОВА САВЕТУ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР

ПРА ЗЬМЕНУ АРГАНІЗАЦЫЙНЫХ ФОРМ СЕЛЬСКА-ГАСПАДАРЧАГА МАШЫНА-СНАБЖЭНЬНЯ.

Для ажыцьцяўленьня адзінства загатовак і завозу ў БССР сродкаў сельска-гаспадарчай вытворчасьці, Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. Арганізаваць усебеларускае зьмешанае акцыйнае таварыства „Белсельхозснаб“ па снабжэньню сельскай гаспадаркі сельска-гаспадарчымі машынамі, прыладамі, трактарамі, запаснымі часткамі, мінэральнымі ўгнаеньнямі, сродкамі змаганьня са шкоднікамі, абсталяваньнем прадпрыемстваў па першапачатковай апрацоўцы сельска-гаспадарчых прадуктаў, сялянскімі хадамі, насеньнем траў і караньплодаў, у якасьці адзінай арганізацыі, якая загатаўляе і завозіць сродкі сельска-гаспадарчай вытворчасьці паводле апэрацыйных плянаў Народнага Камісарыяту Земляробства, зацьверджаных урадам БССР.

2. Снабжэньне паказанымі ў арт. 1-м сродкамі сельска-гаспадарчай вытворчасьці дзяржаўнага сэктару сельскай гаспадаркі (савецкіх гаспадарак, дасьледчых станцый, трактарных калён і інш.), усебеларускае акцыйнае таварыства „Белсельхозснаб“ робіць беспасрэдна, а снабжэньне калектыўных гаспадарак, каапэраванага і некаапэраванага сялянскага насельніцтва праз вытворчую сельска-гаспадарчую каапэрацыю паводле генэральных дагавораў з адпаведнымі каапэрацыйнымі цэнтрамі (Белкалгассаюз, Белпаляводсаюз, Белмалжывёлсаюз і г. д.).

3. Усебеларускае акцыйнае таварыства „Белсельхозснаб“ адчыняе склады-базы, якія не павінны весьці гандлёвых апэрацый, а выконваць выключна апэрацыі снабжэньня сваіх контрагэнтаў. Сетка такіх складаў-баз устанаўляецца Народным Камісарыятам Гандлю разам з Народным Камісарыятам Земляробства і зацьвярджаецца Эканамічнаю Нарадаю.

4. Уключыць у склад акцыянэраў-заснавацеляў арганізуемага усебеларускага акцыйнага таварыства „Белсельхозснаб“: Народны Камісарыят Гандлю, Народны Камісарыят Земляробства, Вышэйшы Савет Народнай Гаспадаркі, Беларускі Сельска-Гаспадарчы Банк і ўсе рэспубліканскія цэнтры сельска-гаспадарчай каапэрацыі БССР.

Лічыць патрэбным таксама і ўдзел Усесаюзнага акцыйнага таварыства „Сельхозснабжэньне“ у якасьці акцыянэра арганізуемага Усебеларускага акцыйнага таварыства „Белсельхозснаб“.

5. Кантрольны пакет акцыі Усебеларускага акцыйнага таварыства „Белсельхозснаб“ павінен належаць беларускім арганізацыям, уваходзячым у склад акцыянэраў гэтага таварыства.

6. Арганізацыю Ўсебеларускага акцыйнага таварыства „Белсельхозснаб“ даручыць Народнаму Камісарыяту Гандлю разам з Народным Камісарыятам Земляробства, Белсельсаюзам і ВСНГБ, якую скончыць да 1 кастрычніка 1929 г.

7. Даручыць Народнаму Камісарыяту Гандлю разам з Белсельсаюзам, Народным Камісарыятам Земляробства, Народным Камісарыятам Фінансаў і Вышэйшым Саветам Народнай Гаспадаркі вызначыць на працягу 2-х тыдняў разьмер і крыніцы пакрыцьця капіталу акцыйнага таварыства, лік устаноў і арганізацый, падлягаючых прыцягненьню ў „Белсельхозснаб“ у якасьці акцыянэраў, а таксама ўзаемаадносіны паміж гэтым таварыствам і сыстэмаю вытворчай сельска-гаспадарчай каапэрацыі і адпаведны праэкт падаць у Эканамічную Нараду на зацьверджаньне.

8. З моманту арганізацыі Ўсебеларускага акцыйнага таварыства „Белсельхозснаб“ сельска-гаспадарчая каапэрацыя, якая вяла да гэтага часу самастойныя загатоўкі і завоз сродкаў сельска-гаспадарчай вытворчасьці, перадае адпаведныя дагаворы з прамысловасьцю і Ўсесаюзным акцыйным таварыствам „Сельхозснабжэньне“—Усебеларускаму акцыйнаму таварыству „Белсельхозснаб“. Парадак перадачы дагавораў устанаўляецца Народным Камісарыятам Гандлю БССР.

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў БССР **М. Карклін.**

Нам. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР **В. Крывіцкі.**

18 верасьня 1929 г.
г. Менск.

Рабселькоры нам пішуць.

УЧОРА СПЭКУЛЯНТ, СЁНЬНЯ—САВЕЦКІ СЛУЖАЧЫ.

У Ветрынскім крэдытным таварыстве, Полацкай акругі, на пасадзе загатоўшчыка сыравіны працуе ўчарашні гандляр і спэкулянт Шолам Каупт.

А жонка яго хваліцца суседзям:—Што, вы ня верыце, што праз два месяцы мой Шоламка будзе мець у кішэні сяброўскі білет? Не?... Ну, дык пабачыце! А Шоламка адным стрэлам два зайчыкі—бац! Ён прымае ў крэдыттаварыстве сыравіну, а ў сябе ў доме—„памаленку“ гандлюе... А як-жа-ж, трэба жыць... жонка... дзеці... шаўковая сукня... падумайце самі, людзі добрыя!..

Рыцына.

БОЛЬШ ПЛЯНАВАСЬЦІ Ў ПЕРАСЯЛЕНЬНІ.

У вёсцы Козьзе, Рэчыцкага раёну, сяляне, не дачакаўшыся чаргі, накіраваліся самацёкам у Сібір. Выехалі яны неарганізаваным парадкам; зямлі ім там не далі, і вось усе дзевяць сем'яў варочаюцца зноў на свае гаспадаркі, зямля якіх ўжо разьмяркована між тымі гаспадаркамі, якія засталіся. Жывёла і сельска-гаспадарчы інвэнтар прададзены перад выездам...

Казінскі.

РЫХТУЕМСЯ ДА „ДНЮ УРАДЖАЮ І КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ“.

Выкрыць шкодніцтва агітацыі папоў і сэктантаў.

У сувязі з набліжэньнем „Дню ўраджаю і калектывізацыі“ Цэнтральны Саюз Бязбожнікаў Беларусі даў дырэктыву ўсім ячэйкам СБ аб удзеле ў правядзеньні гэтага сьвята.

У часе правядзеньня сьвята павінна быць выкрыта шкодніцтва агітацыі папоў і сэктантаў—агэнтаў кулакоў за зрыў калгаснага будаўніцтва. Усе мясцовыя арганізацыі павінны мабілізаваць увагу грамадзкіх устаноў для ўдзелу ў правядзеньні сьвята.

У раёнах, дзе ёсьць сэктанты, яны будуць сьвяткаваць г. зв. „дзень жніва“, які нібыта імкнецца дапамагчы „беднякам“ хлебам новага ўраджаю. Трэба выявіць максымум настойлівасьці і актыўнасьці бядняцка-серадняцкіх мас у зрыве гэтага „сьвята“. У „дзень жніва“ ячэйкі СБ павінны арганізаваць масавую дапамогу беднаце ў зборы ўраджаю, у рамонце рознага інвэнтару і г. д.

У сувязі з новым ураджаем папы з дапамогай кулацтва будуць праводзіць зборы хлеба („ахвяр“) на „царкоўныя“ патрэбы.

Неабходна гэтаму працівастравіць настойлівую агітацыю за самаабкладаньне сялян на культурныя патрэбы.

Практычна перад вясковымі ячэйкамі стаяць наступныя задачы:

Трэба зараз-жа пачаць падрыхтоўчую працу да правядзеньня сьвята. На сельска-гаспадарчых выстаўках трэба паказаць дасягненьні асобных гаспадарак бязбожнікаў-сялян.

На сельска-гаспадарчых выстаўках трэба ўтварыць сельска-гаспадарчыя куткі „рэлігія і сельская гаспадарка“. Тут, галоўным чынам, павінна адбівацца шкодніцкая роля рэлігіі ў сельскай гаспадарцы.

Насьценгазэты СБ павінны ўсебакова высьвятліць пытаньні, зьвязаныя з сьвятам ураджаю.

Гарадзкія ячэйкі СБ да «Дню ўраджаю і калектывізацыі» павінны наладзіць масавы збор сродкаў для закупкі літаратуры вясковым арганізацыям. У дзень сьвята разам з іншымі гарадзкімі арганізацыямі трэба наладзіць выезды ў падшэфныя вёскі і ячэйкі. Усю працу ў гэтым напрамку гарадзкія ячэйкі павінны правесьці ў цесным кантакце з іншымі арганізацыямі.

Гэктар—у фонд індустрыялізацыі краіны.

(Саюз с.-г. і лясных рабочых).

ЦП саюзу с.-г. і лясных рабочых зьвярнулася з інструкцыйным лістом па пытаньню аб правядзеньні „Дню ўраджаю і калектывізацыі“, у якім, між іншым, гаворыцца:

С.-г. і лясныя рабочыя і батракі, як перадавая частка працоўнай вёскі, павінны весьці рашучую барацьбу супроць кулацтва, якое імкнецца сарваць пляны сацыялістычнай перабудовы вёскі.

Абавязак кожнага рабачкому—арганізаваць да „Дню ўраджаю і калектывізацыі“ адзін калгас; кожнаму рабачкому даецца заданьне апрацаваць у грамадзкім парадку ня менш аднаго гэктара ў фонд індустрыялізацыі; адначасова даручаецца распаўсюдзіць сярод сялянства абліґацый 3-й пазыкі ня менш як на 1000 рублёў.

У саўгасах, дзе налічваецца больш 30 дзяцей, будуць адчынены сталыя школы для іх навучаньня.

Па рабачкомах будзе праведзена масавая закладка гэктараў індустрыялізацыі.

ХРОНІКА.

Новыя мэтады прафсаюзнай працы.

Праверка дагавароў сацспаборніцтва павінна быць масавай.

(Гутарка з старшынёй брыгады ЎсеЦСПС т. Бабушкінай).

Разгортваючаеся па прадпрыёмствах і ўстановах сацыялістычнае спаборніцтва патрабуе ад усёй савецкай грамадзкасьці і ад праворганаў асабліва выключна напружанай увагі. Маецца цэлы шэраг прыкладаў, калі ў працы спаборнічаючых прадпрыёмстваў ёсьць шмат недахопаў з-за несвоечасовай дапамогі праворганаў:—недастаткова праведзена растлумачальная праца сярод рабочых прадпрыёмстваў аб значэньні спаборніцтва, адсутнічае вучот дасягненьняў, а таксама і недахопаў у цэхах, брыгадах і ў паасобных спаборнічаючых адзінках.

Маючы на ўвазе неабходнасьць вучоту ўсяго вопыту ў праробленай працы па спаборніцтву, а таксама ў мэтах лепшай мабілізацыі ўвагі рабочых да гэтага новага камуністычнага мэтаду вытворчасьці, праворганы зьверху да нізу праводзяць зараз мабілізацыю сваіх сіл, ажыцьцяўляючы такім чынам лёзунг—„прафсаюзы тварам да вытворчасьці“.

У прыватнасьці ў Беларусь паслана брыгада УсеЦСПС у складзе 4-х чалавек для працы па праверцы гаспадарча-палітычных дагавораў спаборніцтва, удзелу ў перазаключэньні дагавораў, удзелу па ўвядзеньню непарыўнага тыдню, а таксама па садзейнічаньню палепшаньню пастаноўкі справы забясьпечаньня. Праца брыгады ЎсеЦСПС, а таксама брыгад з мясцовых працаўнікоў, брыгад рабочых на прадпрыёмствах, у цэхах і зьменах можа даць станоўчыя вынікі ў тым выпадку, калі на гэтай працы будзе праяўлена энэргія, увага і чоткасьць як актывіста, так і ўсёй масы рабочых.

Нейтралітэту ня можа і не павінна быць. Барацьба за лепшы ход сацыялістычнага спаборніцтва—ёсьць барацьба за ажыцьцяўленьне неабходнага тэмпу, які ўзяты ўрадам і партыяй на індустрыялізацыю краіны.

Брыгада ЎсеЦСПС супольна з ЦСПСБ разьмеркавала сваіх членаў па прадпрыёмствах у наступных акругах: Менск—фабрыка абутку і завод „Дрэваапрацоўшчык“—т. Бабушкіна; у Гомелі едзе член ЦК саюзу савгандслужачых т. Шапіра; у Воршу і на Асінстрой едзе член ЦК саюзу будаўнікоў тав. Шорычаў; саўгасы Меншчыны і «Чырвоную Бярэзіну» ў Барысаве абсьледуе член ЦК саюзу с.-гасп. і лясных рабочых т. Каваленка.

Трэба, як належыць паставіць асьвятленьне ходу праверкі дагавораў спаборніцтва ў друку. Побач з дасягненьнямі трэба асабліва дакладна выяўляць памылкі,—гэтаму павінны дапамагчы рабкоры.

Брыгада ЎсеЦСПС заклікае да калектыўнай дапамогі ў працы па праверцы ўсіх лепшых сьвядомых рабочых, работніц, моладзь, інж.-тэх. сэкцыі і рабкораў.

Усе за працу!

У Менск прыехала брыгада УсеЦСПС.

Учора ў Менск прыехала брыгада, якую накіраваў УсеЦСПС для ўдзелу ў працы па праверцы сацыялістычнага спаборніцтва, калдагавароў і ўдзелу ў заключэньні новых дагавароў па сацыялістычнаму спаборніцтву.

У брыгаду ўваходзяць члены ЦК саюзаў скуранікаў, с.-гасп. і лясных рабочых, будаўнікоў і інш. На чале брыгады стаіць член ЦК саюзу скуранікаў тав. Бабушкіна. Брыгада прабудзе ў БССР 2 месяцы.

Учора ў намесьніка старшыні ЦСПСБ тав. Розіна адбылася нарада прыехаўшай брыгады.

Захаваньне заработку за пераменьнікамі.

У Наркампрацы нашаму супрацоўніку паведамілі, што паводле тлумачэньня Саюзнага НКП рабочыя і служачыя, якія праходзілі тэрміновую службу ў кадравым складзе Чырвонай арміі і пры звальненьні ў доўгатэрміновы водпуск былі пераведзены ў пераменны склад тэрчасьцей захоўваюць за ўвесь час вучэбных і іншых збораў сярэдні заработак.

Дагэтуль-жа за імі захоўвалася толькі 2/3 сярэдняга заработку.

Чарговы пленум Менскага Акрвыканкому.

Прэзыдыум Менскага АВК пастанавіў на 16 кастрычніка склікаць чарговы пленум. Паміж іншымі пытаньнямі пленум абгаворыць кантрольныя лічбы на 1929-30 г., плян вясеньняй пасеўнай кампаніі, калектывізацыя сельскай гаспадаркі, а таксама аб увядзеньні ўсеагульнага навучаньня.

Напярэдадні зімовага сэзону.

Заўтра культаддзел ЦСПСБ склікае шырокую нараду загадчыкаў клюбаў і прадстаўнікоў праўленьняў клюбаў, культкамісій фабзаўмясцкомаў. Нарада займецца абгаварэньнем пытаньняў зімовай працы клюбаў, асабліва з пераходам прадпрыемстваў на непарыўны тыдзень.

Белдзяржтэатр—на бесперарыўны рабочы тыдзень.

Саюз працаўнікоў мастацтва распрацоўвае пытаньне аб пераводзе працы Белдзяржтэатру ў Менску, а таксама і іншых тэатраў Беларусі на бесперарыўны рабочы тыдзень.

Апарат ЦП саюзу на бесперарыўны рабочы тыдзень пераводзіцца з 29 верасьня.

Спэцыялісты—да „Дню ўраджаю і калектывізацыі“.

Сэкцыя спэцыялістаў пры саюзе с.-г. і лясных рабочых мабілізавала каля 100 аграномаў якія накіроўваюцца ў вёскі і калгасы для ўдзелу ў правядзеньні „Дню ўроджаю і калектывізацыі“.

З 28 верасьня да 13 кастрычніка па ўсіх прадпрыемствах Менску спэцыялісты правядуць даклады на рабочых сходах аб значэньні гэтага дню.

Вярнулася навуковая экспэдыцыя.

У Менск вярнулася наладжаная Беларускай Акадэміяй Навук этнаграфічна-лінгвістычная экспэдыцыя.

Экспэдыцыя наведалася Старобін і Чырвона-Слабодзкі раён, дзе сабрала шмат каштоўных матар'ялаў.

Сэмінары для падрыхтоўкі антырэлігійных працаўнікоў.

Пры менскім доме асьветы ў хуткім часе адчыняюцца сэмінары для падрыхтоўкі антырэлігійных працаўнікоў з ліку настаўніцтва і курсы сэмынары на 30—40 чал.

Пры доме партасьветы ім. К. Маркса адчыняюцца сэмынары для падрыхтоўкі кіраўнікоў антырэлігійных гурткоў на прадпрыемствах.

Будуем трактарную калёну бязбожнікаў.

У адзнаку „Дню ўраджаю і калектывізацыі“ ЦСБ пастанавіў правесьці па ўсіх ячэйках Беларусі збор сродкаў на пабудову трактарнай калёны імя бязбожнікаў.

Станцыя для спальваньня сьмяцьця.

Гэтымі днямі пры Народным Камісарыяце Аховы Здароўя адбылася санітарная нарада. Нарада пастанавіла пабудаваць у Менску станцыю для спальваньня сьмяцьця.

Каштоўнае вынаходзтва.

Лакіроўшчык Менскага заводу „Дрэваапрацоўшчык“ т. Зайцаў вынайшоў новы спосаб лакіраваньня з заменаю воску гатаваным маслам, што практыкуецца ўпярвыню на дрэваапрацовачных заводах Беларусі.

Тав. Зайцаву дадзена ўзнагарода ў 100 руб.

Курсы для нізавога прафактыву.

З 1-га кастрычніка пры саюзе с.-г. і лясных рабочых адчыняюцца цэнтральныя курсы для перападрыхтоўкі нізавога прафактыву на 40 чалавек.

Гэткія-ж курсы працуюць пры саюзе савгандльслужачых.

Апавяшчэньне ПЭДГАБІНЭТ.

У панядзелак 30 верасьня, роўна а 5-й гадзіне ў пэдгабінэце адбудзецца сход загадчыкаў і выкладчыкаў грамадзнаўства сямігадовых школ гор. Менску.

Яўка абавязкова.

Тав. Ігнатоўскі свае памылкі выправіць

(Ліст у газэту „Зьвязда“)

Разгорнутая самакрытыка шырока паставіла перад партыйным і рабочым актывам, а таксама перад усёй савецкай грамадзкасьцю пытаньне аб хібах, недахопах і памылках у нашым будаўніцтве, у тым ліку і культурна-асьветным. У друку і паасобных выступленьнях таварышоў сустракаліся заўвагі і аб памылках у маіх гістарычных работах. Каб ясна паставіць гэтае пытаньне, лічу патрэбным апублікаваць той ліст, які яшчэ ў чэрвені месяцы гэтага году быў мной паданы ў камісію т-ша Затонскага.

Паважаны тав. Затонскі!

У сувязі з нашаю размовай аб маёй кніжцы—„Гісторыя Беларусі ў XIX і пачатку XX стагодзьдзя“—лічу патрэбным вызначыць, што яна мае шмат ідэалёгічных абмылак і фактычных недахопаў.

Пералічу важнейшыя з іх:

1) Вельмі часта назіраецца сускальзаньне з марксыцкага падыходу, падыходу з пункту погляду клясавай барацьбы ў бок падыходу з пункту погляду адзінага гаспадарства, адзінага народу і адзінай нацыі. Адсюль вынікаюць паасобныя абмылкі ў бок адзінага нацыянальнага фронту, у бок нацыянал-дэмакратызму, у бок тлумачэньня паасобных гістарычных зьявішчаў палітыка-дзяржаўнымі, палітыка-нацыянальнымі, а не сацыяльна-эканамічнымі прычынамі. Такія абмылкі назіраюцца ў артыкулах аб „беларускіх рухах“, „нашаніўскім адраджэнстве“, „Інкарпарацыі Беларусі“ і інш.

2) У кніжцы няправільна пастаўлена пытаньне аб імпэрыялізьме, пад каторым там вульгарызавана разумеецца проста захопніцкая палітыка тэй ці іншай вялікай дзяржавы. Такія памылкі спатыкаюцца ў наступных артыкулах „Беларусь у першай палавіне XIX ст.“, „Часы кампаніі 1812 году“, „Урад Аляксандра ІІ“.

3) Зусім недарэчна прыпісваецца народніцтва так званым „хлопаманам“ канца 50-х і 60-х гадоў, дзякуючы чаму ў чытача кнігі ўтвараецца няправільнае разуменьне сутнасьці народніцтва. Глядзі артыкулы: „Паўстаньне 1863 году“, „Беларускі рух у 50-60 і 70-х гадох“.

4) Пры правільнай у агульных рысах пастаноўцы пытаньня аб паўстаньні 1863 г. ў Польшчы і на Беларусі не падкрэсьлен, як належыць, яго нацыянал-дэмакратычны, дробна-буржуазны характар, дзякуючы чаму ўтвараецца такое ўражаньне што Кастусь Каліноўскі быў правадыром выключна беларускага сялянства; ня прыведзена адмоўная характарыстыка польскіх паўстаньняў з перапіскі паміж Марксам і Энгельсам, не адзначан клерыкалізм (уніяцкі і каталіцкі) чырвоных на Беларусі, на што ў мяне пад рукамі тады ня было адпаведных матар'ялаў.

5) Недастаткова падкрэсьлена контр-рэвалюцыйная сутнасьць Беларускай Сацыялістычнай Грамады і нацыяналістычнага беларускага руху ў часы перадкастрычнікаўскія і ў часы Кастрычнікаўскай рэвалюцыі.

6) Устаноўка і трактоўка Кастрычнікаўскай рэвалюцыі на Беларусі даволі путаная, дзякуючы чаму ня ясна роля Смаленску (цэнтр Заходняй Обласьці і Заходняга фронту), Масквы (Беларускія сэкцыі РКП, Беларускі нацыянальны камісарыят) і Менску (падпольная праца, партызаншчына) ва ўтварэньні БССР.

7) Пераацэнка ролі і значэньня „Бунду“ ў арганізацыі і скліканьні першага зьезду РСДРП у Менску. Глядзі артыкул: „Разьвітак рабочага руху і зубатаўшчына на Беларусі“.

8) Няправільны погляд наконт ходу левай плыні адраджэнчага руху ў Кастрычнікаўскае рэвалюцыі, дзякуючы чаму ўтвараецца ўражаньне магчымасьці прымірэньня адзінага клясавага фронту з адзіным „бясклясавым“ нацыянальным фронтам. Гл. артыкул: „Нашаніўскае адраджэнства“.

9) Пры процістаўленьні Расейскага „Свода Законов“ „Літоўскаму Статуту“ ня вызначана клясавая сутнасьць апошняга, дзякуючы чаму ўтвараецца ўражаньне некаторай ідэалізацыі „Літоўскага Статуту“, гл. артыкулы: „Русіфікацыя Беларусі“ і „Апошнія гады XVIII сталецьця“.

10) Перапутаны ролі Серакоўскага і Агрызкі. Гл. артыкулы „Паўстаньне 1863 году“.

11) Грубая абмылка ў вызначэньні нацыяльнага складу польскага насельніцтва на Беларусі. Гл. артыкул „Русіфікацыя на Беларусі“.

Магчыма, што яшчэ ёсьць абмылкі ў кніжцы, якія я не дагледзеў пры сьпешным пераглядзе яе.

Напраўляў я абмылкі кніжкі пры чытаньні ва унівэрсытэце курсаў „Гісторыя Беларусі ў XIX стагодзьдзі“ і „Гісторыя Кастрычнікаўскай рэвалюцыі на Беларусі“. Абмылкі аб паўстаньні 1863 году выправіў у тэзісах для дакладу ў Камуністычнай Акадэміі і ў артыкуле аб паўстаньні 1863 году, надрукаваным у „Бальшавіку Беларусі“. Абмылкі ў пастаноўцы і трактоўцы Кастрычнікаўскай рэвалюцыі на Беларусі я выправіў у тэзісах і дакладзе на XI зьезьдзе КП(б)Б. Аб контр-рэвалюцыйнасьці беларускага нацыянальнага руху чытаў шмат публічных лекцый як у Менску, так і на акругах. Усё гэта я вызначаю не для апраўданьня, а як адказ на ваша запытаньне.

(Подпіс)

ДА ГЭТАГА ЛІСТУ ДАДАЮ НАСТУПНАЕ:

1. Абмылкі, якія вызначаны мною, адносяцца ня толькі да кніжкі па гісторыі 19 і 20 стагодзьдзя, але і да агульных курсаў і некаторых іншых маіх артыкулаў.

2. Абмылкі не маглі быць выпраўлены ў сыстэматычным выглядзе ў друку, дзякуючы маёй немавернай нагрузцы, а не таму, што я не хачу іх выправіць.

3. У гэту зіму разам з шэрагам таварышоў я прыступлю да падгатоўкі ў друк працы па гісторыі Беларусі, у каторай мы прыложым усе сілы для правільнае марксыцкае ўстаноўкі пытаньня. Мала прызнаць абмылкі, трэба іх як належыць выправіць, на што патрэбен час і грунтоўная разгрузка ад іншых абавязкаў, аб чым я буду яшчэ раз прасіць Бюро ЦК.

Прашу цэнтральныя і акруговыя газэты перадрукаваць гэты ліст.

У. ІГНАТОЎСКІ.

ФІКУЛЬТУРА І СПОРТ.

Сэкцыі навукова-тэхнічнага камітэту.

Прэзыдыум ВСФКБ пастанавіў арганізаваць пры навукова-тэхнічным камітэце па фізкультуры наступныя сэкцыі:

Зімовага спорту, гімнастыкі і сэкцыі абароны і нападу.

Да працы ў сэкцыях прыцягнуты таксама фізкультурны актыў.

Агульна-гарадзкая канфэрэнцыя фізкультурнікаў.

Нарада інструктароў фізкультуры, разам з актывам ФК гурткоў Менску пастанавіла правесьці ў кастрычніку агульна-гарадзкую канфэрэнцыю фізкультурнікаў.

Канфэрэнцыя абгаворыць пытаньні, зьвязаныя з пераходам на зімовую фізкультурную працу.

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК НА 30-е ВЕРАСЬНЯ 1929 г.

	Куп.	Прад.
1 6 проц. выйгр. паз.	4.93,5	—
Бяспроц. выйгр. паз. 26 г.	127.25	129 25
Выйгр. пазыка 1929 г.	100.05	100.45
10 проц. выйгр. паз. 27 г.	25.41	25.51
3-я сялянск. выйгр. паз. 27 г.	5.05	—
Дзярж. паз. узм. сял. гас.	10.09	10.74
1 выйг. паз. індустр. 27 г.	25.87.5	25.97,5
2 . . . проц.	25.23	25.33
2 . . . 6-проц.	25.23	25.33

Адказны рэдактар **П. ШАСТАКОЎ.**

ТЭАТР-КІНО

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР — 3-ці апошні КАНЦЭРТ Анны Іванаўны ЗАГОРСКАЙ. НОВАЯ ПРАГРАМА. Сьпевы народнасьцяй СССР. ПАЧАТАК в 3 ПАЛ ГАДЗ.

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА“. — З панядзелка 30 верасьня. „БЭНЭФІС КЛЁУНА ЖОРЖА“ драма ў 6 частках. Звыш праграмы: кіно-хроніка «СОВКІНО». Пачатак а 7 гадзіне.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ». — З панядзелка 30-га верасьня. МАСТАЦКІ ФІЛЬМ „СІНІЯ КАЎНЯРЫ“ у 5 частках. Звыш праграмы: камэдыя „ЛАСО“ у 2-х част. Пачатак а 7 гадзіне.

КІНО ПРАЛЕТАРЫ — З ПАНЯДЗЕЛКА, 30-га ВЕРАСЬНЯ. МАСТАЦКАЯ ДРАМА „ЧАЛАВЕК З ПАРТФЭЛЕМ“. Пачатак а 7 з пал. гадзіне.

1-Ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІАНЭР“. — 2 фільмы вытворчасьці БДкіно. „ДЖЭНТЛЬМЭН І ПЕВЕНЬ“ у 6 частках. „БУНТ ЗУБОЎ“ у 2 частках. Пачатак а 3 гадзіне 30 хв. Каса а 2 гадз.

СЬПЯШАЙЦЕСЯ ПАДПІСАЦЦА НА ГАЗЭТУ „САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ“ на КАСТРЫЧНІК месяц і ДАЛЕЙШЫЯ ТЭРМІНЫ

Засталося два дні. Засталося два дні.

Сёньня кантора газэты адчынена для прыёму падпіскі з 9-ці да 3-х гадзін.

Нарсуд Сіроцінскага раёну Віцебскай акругі абвяшчае, што гр-н вёс. Саломенка Шумілінскага с. сав. Сіроцінскага раёну Мачульскі Міхаіл Міхайлавіч, азначэньнем суду ад 19 верасьня 1929 г. прызнаны сапраўды без весьці адсутнічаючым не зьвярнуўшымся з грамадзянскай вайны.

Народны Суд Круглянскага раёну, Аршанскай акругі на падставе прысуду ад 7 жніўня 1929 году і 237 арт. К. К. за абразу гр-на в. Ліхінічы Мінчукова Прахора абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр-цы Вабковай Дар'і Васілевай сялянцы в. Ліхінічы Круглянскага раёну.

Гэтым паведамляецца, што згодна пастановы ВСНГ БССР, **Беларускі Дзяржаўны Сярнікавы Трэст,** які знаходзіцца ў Гомелі, аб'ядноўваецца **з ЛЯСНЫМ ТРЭСТАМ БЕЛАРУСІ „ЛЕСБЕЛ“,** які знаходзіцца ў Менску, з 1 кастрычніка 1929 г. **Месцазнаходжаньне новага аб'яднанага трэсту будзе ў г. Менску.**

З 27 верасьня г. г. просім усю кліентуру па ўсіх пытаньнях, адносінах, справах і г. д. зьвяртацца ў „Лесбел“ у Менску.

Па разьлікам за апэрацыі да 1-X—29 г. трэба зьвяртацца ў бухгальтэрыю быв. Бел. Сярнікавага Трэсту: Гомель, рог Савецкай і Сялянскай вуліц.

Пры гэтым паведамляем, што ўсе рэкламацыі, грашовыя прэтэнзіі і інш. павінны быць прад'яўлены не пазьней 15 кастрычніка 1929 г., пасьля якога тэрміну ніякія прэтэнзіі прыняты не будуць.

ЛІКВІДКОМ БЕЛ. СЯРНІКОВАГА ТРЭСТУ.

ЗГУБЛЕНЫ.

— Атэстат Сарока В. аб сканчэньні чыг. школы імя тав. Чарвякова, кв. № 903.

— Пасьведчаньне № 2241 аб нарадж. Катовіча В. І., выд. Менскім Загсам, кв. № 904.

Издательство „ИЗВЕСТИЯ ЦИК СССР и ВЦИК“
МОСКВА, 37. Страстная площадь, проезд имени И. И. СКВОРЦОВА-СТЕПАНОВА, 5.

ПРИНИМАЕТСЯ ПОДПИСКА 1929|30 г. на новый бюджетный (с 1-го октября 1929 г.) 1929|30 г.
на большую ежедневную газету—Орган Совета Народных Комиссаров СССР

СЕЛЬСКО-ХОЗЯЙСТВЕННАЯ ГАЗЕТА
ОРГАН СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ СССР
Отв. редактор В. П. МИЛЮТИН.

КО „ДНЮ УРОЖАЯ И КОЛЛЕКТИВИЗАЦИИ“ „СЕЛЬСКО-ХОЗЯЙСТВЕННАЯ ГАЗЕТА“ ВЫПУСКАЕТ ДВА СПЕЦИАЛЬНЫХ НОМЕРА

Первый номер, посвященный „ДНЮ УРОЖАЯ и КОЛЛЕКТИВИЗАЦИИ“, выйдет 6 октября, а второй номер—13 октября.

В этих номерах будут помещены статьи руководящих работников по вопросам коллективизации и социалистической реконструкции сельского хозяйства, по вопросам поднятия урожайности, будут даны основные материалы, характеризующие состояние колхозного движения СССР, и план колхозного строительства на ближайший год.

ОБА НОМЕРА ВЫЙДУТ В УВЕЛИЧЕННОМ ОБ'ЕМЕ.

ЦЕНА КАЖДОГО НОМЕРА В РОЗНИЧНОЙ ПРОДАЖЕ—5 КОП.

Идя навстречу предложениям местных организаций, Издательство в виде исключения устанавливает прием предварительной подписки специально на эти два номера от организаций и лиц, еще не состоящих подписчиками „Сельско-хозяйственной газеты“.

ПОСПЕШИТЕ ПОДПИСКОЙ НА ОКТЯБРЬ И НА СЛЕДУЮЩИЕ МЕСЯЦЫ 1929-1930 года.

УСЛОВИЯ ПОДПИСКИ:

На 12 мес.	На 9 мес.	На 6 мес.	На 3 мес.	На 1 мес.
10 р. — к.	8 р. 35 к.	5 р. 50 к.	2 р. 85 к.	1 р. — к.

Подписка на ОКТЯБРЬ, а равно предварительные заказы на специальные номера принимаются:

Главной Конторой „Известий ЦИК СССР и ВЦИК“—Москва, Страстная пл., всеми городскими, фабрично-заводскими и сельскими отделениями связи агентствами и почтово-телеграфными конторами, а также всеми городскими и сельскими письмоносцами.

РОЗНИЧНАЯ ПРОДАЖА ПРОИЗВОДИТСЯ во всех почтовых конторах киосках, на станциях железных дорог и у газетчиков.

Галоўлітбел 595.
Друкарня БДВ